EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.7.2025
COM(2025) 550 final

2025/0550 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa „AgoraEU“ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818

{SEC(2025) 547 final} - {SWD(2025) 550 final} - {SWD(2025) 551 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

EU je skupnost vrednot, ki so zakoreninjene v evropski zgodovini in identiteti ter zapisane v Pogodbi o EU. Kot je določeno v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), so te skupne vsem državam članicam in zajemajo demokracijo, spoštovanje človekovih pravic, nediskriminacijo, enakost, pravno državo in pluralizem, pri čemer so kulturna raznolikost, svoboda izražanja, vključno z medijsko in umetniško svobodo ter pluralizmom, prav tako zajete v Listini EU o temeljnih pravicah.

Udeležba in udejstvovanje državljanov, preglednost in odgovornost pri odločanju ter spoštovanje temeljnih pravic in pravne države prispevajo k vitalnosti evropske demokracije. Mediji imajo ključno vlogo pri oblikovanju javnega mnenja in spodbujanju svobodne razprave. Avdiovizualne vsebine in vse druge oblike umetniškega, kulturnega in ustvarjalnega izražanja, vključno s kulturno dediščino, so bistvenega pomena za raznolikost Evrope ter krepitev družbene odpornosti in medsebojnega razumevanja. Poleg njihove notranje vrednosti in družbenega učinka so močan dejavnik trajnostne gospodarske rasti in konkurenčnosti, inovacij in zaposlovanja ter mehke moči, zaradi česar so ključnega pomena za prihodnost Evrope.

Pomen finančnega posredovanja EU na teh področjih je v njihovi sposobnosti spodbujati vključujoče in participativno upravljanje, omogočati ozaveščeno in aktivno državljanstvo, varovati in spodbujati temeljne pravice, spodbujati enakost in nediskriminacijo ter slaviti kulturno raznolikost in vse vrste umetniškega izražanja. Uspešni ustvarjalni in medijski sektorji Evrope, njena avdiovizualna industrija ter bogastvo njenih kultur in dediščine so osrednjega pomena za njeno identiteto. Vendar se ta področja politike soočajo z resnimi izzivi, ki zahtevajo celovit odziv Unije.

Vrednote Unije so izpostavljene notranjim in zunanjim pritiskom, kot so izzivi za pravno državo, neenakosti, diskriminacija, kršitve temeljnih pravic, upadanje zaupanja v demokratične institucije ter oslabljeno zaupanje v demokratične procese. Še vedno obstajajo strukturne neenakosti ter nasilje in diskriminacija na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, kar se pogosto kaže v rasizmu in drugih oblikah nestrpnosti. Medtem pa je tradicionalna vloga neodvisnih organizacij civilne družbe pri uravnoteženju teh trendov ogrožena zaradi zmanjšane finančne in politične podpore.

Evropske medijske industrije so zgled kakovosti in ustvarjalnosti, vendar danes za pozornost državljanov in potrošnikov tekmujejo s svetovnimi spletnimi platformami. Kroženje avdiovizualnih vsebin EU je še naprej razdrobljeno po nacionalnih mejah, akterji, ki niso iz EU, pa zajamejo večino prihodkov od prodaje vstopnic in naročnin na storitve pretočnega predvajanja. Čeprav se je industrija videoiger v sodobni digitalni kulturi močno uveljavila (več kot polovica prebivalstva EU redno igra videoigre), pa na trgu videoiger v Uniji še vedno v veliki meri prevladujejo svetovni konkurenti. Poleg tega je integriteta informacijskega prostora ogrožena zaradi širjenja dezinformacij ter porasta tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja sovražnih akterjev, kot je Rusija. Ogroženost pluralnosti medijev še stopnjujejo pojavi, kot je koncentracija lastništva medijev. Hkrati novičarski mediji doživljajo upadanje prihodkov od oglaševanja in prodaje, saj digitalni konkurenti zajemajo čedalje večji delež prihodkov in oblikujejo potrošniške navade. Zaradi vseh teh dejavnikov je sposobnost preživetja medijev pod pritiskom.

Kultura ter kulturni in ustvarjalni sektorji in gospodarske dejavnosti v Uniji so prav tako razdrobljeni po nacionalnih in jezikovnih mejah, kar odraža našo bogato raznolikost. To omejuje nadnacionalno umetniško sodelovanje, doseg občinstva, razvoj inovativnih praks, odpornost sektorjev in njihov potencial za konkurenčnost ter krepitev družbene blaginje. Strokovnjaki v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih se spoprijemajo s težavami pri čezmejnem delu in dostopu do novih priložnosti ter trgov, kar povečuje geografska neravnovesja in zmanjšuje kroženje evropskih kulturnih del. Omejena čezmejna mobilnost in sodelovanje ovirata mreženje, ekonomijo obsega, združevanje strokovnega znanja in soustvarjanje, kar je ključno za ohranjanje poklicnih poti ter močnih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev. Medtem se bogata evropska kulturna dediščina sooča z grožnjami zaradi kombinacije proračunskih omejitev, izpostavljenosti onesnaževanju, podnebnim spremembam in naravnim nesrečam ter poneverbe ali uničenja.

Poleg tega se družbeni, ustvarjalni, kulturni in medijski sektorji soočajo s skupnimi tehnološkimi odvisnostmi in bi lahko imeli koristi od skupnih dejavnosti. Nanje vplivajo finančne slabosti, ovire pri dostopu do financiranja, težave pri uporabi in uvajanju uporabnih inovacij, pomanjkanje prilagajanja novim sklopom znanj in digitalni preobrazbi. Medtem tehnološki velikani zunaj EU čedalje bolj vplivajo na državljansko, medijsko in kulturno krajino ter oblikujejo potrošnjo vsebin z algoritemskimi priporočili, avtomatizirano distribucijo in vsebinami, ustvarjenimi z umetno inteligenco.

To so izzivi nadnacionalne narave, ki jih ni mogoče učinkovito reševati brez skupnih rešitev, usklajevanja, usmerjanja in podpore na ravni EU. Ukrepi EU lahko omogočijo sodelovanje, krepitev zmogljivosti in vzajemno učenje ter optimizirajo in združijo potencial teh sektorjev za prispevek h gospodarski rasti, družbenemu razvoju in kulturni raznolikosti.

Podpora EU za obravnavanje izzivov, ki vplivajo na kulturo, medije in enakost, državljane, pravice in vrednote Unije, se je skozi leta zagotavljala prek različnih programov financiranja. V večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 se je podpora kulturi, kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju ter avdiovizualni industriji zagotavljala prek programa **Ustvarjalna Evropa,** s cilji varovanja, razvoja in spodbujanja evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter dediščine in prispevanja h konkurenčnosti teh sektorjev, zlasti avdiovizualnega sektorja. Medtem sta bila spodbujanje in varstvo pravic ter vrednot Unije, kakor so določene v Pogodbah, Listini in veljavni mednarodni konvenciji o človekovih pravicah, predvsem predmet programa **Državljani, enakost, pravice in vrednote** (CERV). Program Državljani, enakost, pravice in vrednote je podprl organizacije civilne družbe, ki delujejo na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z lokalnimi organizacijami, pri njihovem delu za zaščito in spodbujanje vrednot Unije. Podpora Unije na nekaterih področjih, kot so novičarski mediji in boj proti dezinformacijam, je bila razdrobljena med različne programe. Medsektorski sklop programa Ustvarjalna Evropa je vključeval posebne ukrepe za pluralnost medijev, medijsko pismenost in sodelovanje med mediji, medtem ko je sklop **Multimedijske dejavnosti** podpiral zagotavljanje informacij o temah EU. Boj proti dezinformacijam se je doslej financiral prek programa **Digitalna Evropa.**

Predlog večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 si prizadeva odpraviti „kompleksnosti, slabosti in togosti“, ki so trenutno prisotne v proračunu EU, ter zagotavlja bolj osredotočen in enostavnejši okvir z manj, a učinkovitejšimi programi. Zato in da bi se povečala prožnost proračuna ter njegova sposobnost odzivanja na spreminjajoče se razmere in nastajajoče težave, ta predlog stremi k racionalizaciji ukrepanja EU na področjih kulture, medijev in enakosti, državljanov, pravic in vrednot, pri čemer se po potrebi izkoriščajo povezave in sinergije, hkrati pa se spoštujejo edinstvenost in posebne potrebe vsakega od teh področij politike.

Na področju enakosti, državljanov, pravic in vrednot bo predlog prispeval k ohranjanju demokracije in pravne države, temeljnih pravic in enakosti, zmanjševanju diskriminacije in opolnomočenju civilne družbe. Novi program bo prispeval tudi k boju proti nasilju na podlagi spola, nasilju nad otroki in drugimi ogroženimi skupinami. Poleg tega bo prispeval h krepitvi demokratične odpornosti in udeležbe.

Mediji so gibalo demokratičnih vrednot, kulturne raznolikosti in gospodarske rasti. Medijski sektor med drugim zajema vsebine, kot so filmi, serije, videoigre, novice in informacije, potopitvena resničnost in multimediji, pa tudi storitve, kot so filmsko predvajanje, televizijsko in radijsko oddajanje, tiskano in spletno založništvo, spletni videoposnetki in podkasti. Da bi bili avdiovizualna in medijska industrija družbeno pomembni, morata biti odporni in konkurenčni. Predlog bo podpiral svoboden, konkurenčen in raznolik medijski in avdiovizualni prostor. Po eni strani bo okrepil produkcijo, kroženje, izkoriščanje intelektualne lastnine in uporabo avdiovizualnih del ter drugih oblik medijskih vsebin, kot so videoigre. Po drugi strani pa bo prispeval k ohranjanju sposobnosti preživetja in pluralnosti informacijskega trga, zlasti s podpiranjem novičarskih medijev in neodvisnosti medijev, tudi na regionalni in lokalni ravni. Prispeval bo tudi k boju proti dezinformacijam ter tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju.

Kultura ter kulturni in ustvarjalni sektorji so za Evropo velika prednost, saj na svetovnem prizorišču predstavljajo podobo dinamične celine. Med drugim zajemajo uprizoritvene umetnosti, literaturo in knjižno založništvo, glasbo in vizualne umetnosti, snovno in nesnovno kulturno dediščino, arhitekturo, arhive, knjižnice in muzeje, umetniške obrti in oblikovanje ter ustvarjajo pomene na različnih medijih in v različnih formatih. Posredovanje EU na področju kulture bo prispevalo k povečanju čezmejnega kulturnega ustvarjanja in sodelovanja, kulturnega udejstvovanja in dostopnosti do raznolikosti evropskih kulturnih izrazov ter k varovanju in ohranjanju kulturne dediščine. Predlog bo prispeval tudi k povečanju kroženja raznolikih kulturnih del in mobilnosti strokovnjakov ter spodbujal vključenost in medgeneracijsko pravičnost prek kulture. Nazadnje bo okrepil socialno, gospodarsko in zunanjo razsežnost kulturnih in ustvarjalnih sektorjev.

Nazadnje bi morala EU spodbujati sinergije med mediji, kulturo in državljansko sfero, združevati javne in zasebne subjekte ter spodbujati medsektorsko sodelovanje in inovacije, da bi se spopadla s skupnimi izzivi ter prispevala k družbeni odpornosti in demokratični udeležbi.

Na tej podlagi bo finančno posredovanje EU najbolj pripravno za krepitev in širitev obstoječih uspešnih shem, učinkovitejše reševanje čezmejnih izzivov ter zapolnitev vrzeli, ki jih na ravni držav članic ni mogoče odpraviti. Zagotovilo bo tudi večjo skladnost in boljšo usklajenost med regulativno politiko in instrumenti financiranja ter med notranjimi in zunanjimi politikami. Zato bo predlog prispeval h krepitvi evropskih družb, medijev in kulture, spodbujal vrednote Unije in demokratično udeležbo ter pomagal sprostiti celoten potencial Unije kot vir napredka, trajnostnega razvoja in rasti.

Področja politike, ki jih zajema ta zakonodajni predlog, so trdno zasidrana v Pogodbah EU, ki zagotavljajo pravne podlage za ukrepe EU prek programov financiranja Unije in prispevajo k dolgoročnim ciljem Unije. Ta predlog določa datum začetka uporabe s 1. januarjem 2028.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Temeljne pravice, vrednote EU in demokracija

Predlog je v celoti skladen z **Listino Evropske unije o temeljnih pravicah** ter vsemi ustreznimi politikami in zakonodajnimi okviri EU na področju enakosti in nediskriminacije.

Prispeva tudi k **strategiji Unije enakosti.** Glavna ambicija Evropske unije je s pristopom, ki vključuje več deležnikov in več sektorjev, zagotoviti, da lahko vsi ljudje, ne glede na spol, raso, etnično pripadnost, invalidnost, spolno usmerjenost, starost, vero ali prepričanje, živijo brez diskriminacije in polno sodelujejo v družbi.

Zavezanost Evropske unije enakosti je zapisana v številnih ključnih sporočilih in akcijskih načrtih. Strategija Evropske komisije za enakost LGBTIQ oseb iz leta 2020 in strategija za enakost spolov iz leta 2021 poudarjata predanost EU boju proti diskriminaciji in spodbujanju enakosti na vseh področjih družbe. Obe strategiji bosta prenovljeni, saj se sedanji iztekata leta 2025. Dopolnjujejo ju prihodnja strategija EU za boj proti rasizmu za obdobje 2026–2030, strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov (2020–2030), strategija o pravicah invalidov (2021–2030), strategija EU o otrokovih pravicah, strategija EU za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja (2021–2030) ter delovni sklop za boj proti sovraštvu do muslimanov. V tem okviru je pomembna tudi prihodnja strategija za medgeneracijsko pravičnost.

Prvi celovit okvir EU za demokracijo je bil razvit z evropskim akcijskim načrtom za demokracijo iz leta 2020, svežnjem ukrepov za krepitev demokracije in zaščito integritete volitev iz leta 2021 ter svežnjem za obrambo demokracije iz leta 2023, v sinergiji z akcijskim načrtom za zunanje delovanje na področju človekovih pravic in demokracije za obdobje 2020–2027. Najnovejša zakonodaja v tem kontekstu vključuje uredbo o preglednosti političnega oglaševanja ter pravo EU, ki ščiti osebe, ki sodelujejo v javni razpravi, pred očitno neutemeljenimi tožbenimi zahtevki ali zlorabljenimi sodnimi postopki (v nadaljevanju: strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti).

Cilj prihajajočega **evropskega ščita za demokracijo** je nadaljnja zaščita in krepitev demokracije in demokratične odpornosti. Z njim naj bi se zmanjšale čedalje večje grožnje demokratičnim institucijam, sistemom in procesom v EU ter okrepilo zaupanje državljanov v demokracijo in njihovo udeležbo v njej. S prihajajočo **strategijo EU za civilno družbo** naj bi se nadalje zaščitila in opolnomočila civilna družba ter s tem jasno priznalo njeno delo in njen prispevek k politikam EU.

Medijski in avdiovizualni sektor

Ta zakonodajni predlog temelji tudi na medijskem in avdiovizualnem okviru EU, v katerem se regulacija, financiranje in politika učinkovito podpirajo, s čimer omogočajo demokratično razpravo, bogatijo našo kulturo in spodbujajo digitalno preobrazbo s konkurenčnimi medijskimi akterji EU.

Spremljal bo politike enotnega trga EU na področju avdiovizualnega in medijskega sektorja, njegova zasnova pa bo dopolnjevala in krepila obstoječe zakonodajne instrumente. **Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah** je določila skupni regulativni okvir za avdiovizualne medijske storitve v EU, vključno z določbami, kot so spodbujanje evropskih in neodvisnih del, zaščita mladoletnikov ter ureditev avdiovizualnega oglaševanja. Predlagani program bo skupaj z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah okrepil zmogljivost evropskih avdiovizualnih akterjev za financiranje, produkcijo in razširjanje del, ki so lahko dovolj vidna na različnih razpoložljivih medijih in privlačna za občinstva na vedno bolj odprtem in konkurenčnem trgu v Evropi in zunaj nje.

Nedavno sprejeti **evropski akt o svobodi medijev** določa zaščitne ukrepe za svobodo in pluralnost medijev, vključno z zaščito pred političnim vmešavanjem, večjo preglednostjo lastništva medijev ter obveznostmi glede neodvisnosti javnih medijev. Predlagani program bo

evropski akt o svobodi medijev dopolnjeval z zagotavljanjem finančne podpore medijskim hišam in krepitvijo uredniške neodvisnosti.

Temeljil bo tudi na kodeksu ravnanja za odpravo sovražnega govora na spletu, **akcijskem načrtu za boj proti dezinformacijam iz leta 2018** in **kodeksu ravnanja glede dezinformacij**, ki je bil nedavno vključen v koregulativni okvir **akta o digitalnih storitvah**, in sicer s krepitvijo medijske pismenosti in izboljšanjem ozaveščenosti o razmerah v spletnem informacijskem prostoru v državah članicah.

Kultura

Kar zadeva kulturo, kulturno dediščino ter kulturne in ustvarjalne sektorje, bo pobuda spremljala prihajajoči **kulturni kompas za Evropo**, ki je mišljen kot strateški politični pristop, namenjen vključevanju kulture ter kulturnih in ustvarjalnih sektorjev v splošne cilje politike Unije ter usmerjanju in izkoriščanju njihovih številnih razsežnosti.

Pobuda temelji na več ključnih političnih pobudah, vključno z **evropsko agendo za kulturo**, **delovnimi načrti Sveta na področju kulture**, **strategijo EU za mednarodne kulturne odnose** in **evropskim okvirom za ukrepanje na področju kulturne dediščine**, ki vsi pozivajo k močnejši vlogi kulture ter kulturnih in ustvarjalnih sektorjev pri nadaljnjem družbenem, gospodarskem in mednarodnem razvoju naše Unije. Usklajuje se z evropskimi pobudami, kot so **novi evropski Bauhaus**, ukrep **evropska prestolnica kulture** in ukrep **znak evropske dediščine**. Prav tako je v skladu z Rimsko izjavo iz marca 2017, v kateri so države članice in institucije EU predvidele Unijo, „v kateri bodo imeli državljani nove priložnosti za kulturni in socialni razvoj ter ekonomsko rast […]; Unijo, ki bo ohranjala našo kulturno dediščino in spodbujala kulturno raznolikost“.

Poleg tega je to skladno s sporočilom Komisije o krepitvi evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture, v katerem je navedeno, da je „v skupnem interesu vseh držav članic, da se v celoti izkoristijo možnosti izobraževanja in kulture kot gonilne sile za ustvarjanje delovnih mest, socialno pravičnost, aktivno državljanstvo, pa tudi kot sredstvo za izražanje identitete Evrope v vsej njeni raznolikosti.“ Pobuda je tudi v skladu z **Unescovo Konvencijo o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005**, pogodbenice katere so Unija in njene države članice.

Pobudo je treba obravnavati v kontekstu prihodnje strategije EU za trajnostni turizem, cilj katere je med drugim podpreti obiskovalce pri odkrivanju manj znanih kulturnih poti in območij kulturne dediščine v Evropi ter tako spodbujati gospodarski razvoj in ustvarjanje lokalnih delovnih mest.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Pobuda je usklajena s krovnimi prednostnimi nalogami politike Komisije za obdobje 2024–2029, in sicer v smislu 1. podpore ljudem, krepitve naših družb in našega socialnega modela; 2. zaščite naše demokracije in ohranjanje naših vrednot 3. trajnostne blaginje in konkurenčnosti Evrope in 4. globalne Evrope.

Skladnost s politikami za podporo ljudem ter krepitev naših družb in socialnega modela

V okviru večletnega finančnega okvira (2028–2034) se bodo spodbujale sinergije med pobudami na področju medijev, kulture, enakosti, pravic in vrednot ter prihodnjimi ukrepi na področjih spretnosti, izobraževanja, socialne vključenosti, solidarnosti, medgeneracijske pravičnosti, mladih ter socialne in teritorialne kohezije. Te sinergije, kot so na področju

medijske pismenosti, digitalnih spretnosti, državljanskega udejstvovanja in državljanske vzgoje ter razvoja spretnosti in vključevanja prek ustvarjalnosti in umetnosti, se bodo spodbujale v skladu s cilji evropske strategije za mlade in poročila o državljanstvu EU. Pobuda si lahko prizadeva tudi za sinergije in dopolnjevanje s prihodnjimi ukrepi v okviru deljenega upravljanja, namenjenimi krepitvi socialne in teritorialne kohezije znotraj EU.

Pobuda dopolnjuje nekatere pobude za spodbujanje načel evropskega stebra socialnih pravic, tudi prek politik zaposlovanja in socialnih politik, ter evropskega jamstva za otroke. To vključuje spodbujanje enakega dostopa do pravic in raznolikosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, kot način za podporo socialnemu vključevanju in pravičnim trgom dela ter za boj proti otroški revščini. Kultura in mediji so kot ključni akterji pri oblikovanju javnega diskurza in spodbujanju demokratičnega udejstvovanja osrednjega pomena za gradnjo vključujočih in odpornih družb. V okviru **Unije spretnosti** bo pobuda dejavno prispevala k izpopolnjevanju in prekvalifikaciji delavcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, podpirala njihovo prilagodljivost ob digitalnem in zelenem prehodu ter spremembah na trgu dela. Poleg tega program s krepitvijo konkurenčnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev spodbuja ustvarjanje delovnih mest v teh sektorjih. Hkrati bo pobuda okrepila krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju enakosti, pravic in vrednot.

Glede na čedalje večja tveganja, povezana z naravnimi nevarnostmi, izrednimi zdravstvenimi razmerami, tehnološkimi nesrečami, spreminjajočimi se varnostnimi grožnjami in drugimi motnjami bo ta pobuda okrepila odpornost ključnih družbenih funkcij ter zgradila odpornejšo, varnejšo in bolj pripravljeno Unijo v skladu s cilji **strategije EU za Unijo pripravljenosti**.

Usklajenost s politikami na področju pravosodja

Usklajenost pravosodnih politik in pravne države ustvarja trden okvir, ki zagotavlja odgovornost, spodbuja pravno usklajenost med državami članicami in v njih ter varuje temeljne pravice, s čimer se krepita zaupanje in sodelovanje v Uniji. Razmerje med temeljnimi pravicami in pravosodnimi politikami je ključno za oblikovanje pravičnih in poštenih družb. Temeljne pravice – od pravice do poštenega sojenja, nediskriminacije do varstva zasebnosti – določajo bistvene standarde, ki jih morajo pravosodni sistemi spoštovati, abstraktna načela pa spreminjajo v konkretne pravne ukrepe in prakse. Na primer, protidiskriminacijska zakonodaja uveljavlja načelo enakosti pred zakonom.

Sinergija med temeljnimi pravicami in pravosodnimi politikami tako zagotavlja, da pravni sistemi ne preprečujejo le zlorab, temveč dejavno spodbujajo tudi dostojanstvo, enakost in svobodo. Ta sinergija je bistvena za krepitev zaupanja javnosti v pravne institucije, spodbujanje socialne kohezije in končno zagotavljanje, da je pravosodje dostopno in smiselno za vse posameznike. V ta namen se bodo v okviru večletnega finančnega okvira (2028–2034) spodbujale sinergije med tem programom in prihodnjim programom za pravosodje.

Skladnost s politikami za enotni trg in konkurenčnost

Pobuda bo s prispevanjem h konkurenčnosti medijev, avdiovizualnega sektorja ter kulturnih in ustvarjalnih sektorjev dopolnila okvir politike EU o industrijski politiki in gospodarski konkurenčnosti. Temelji zlasti na poročilu o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024, ki uporablja ekosistemski pristop za krepitev odpornosti in strateške avtonomije ključnih industrijskih sektorjev, vključno s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji. Odraža tudi cilje kompasa za konkurenčnost, ki določa jasna merila za izboljšanje dolgoročne produktivnosti EU in odpornosti ter spodbujanje inovacij.

Poleg tega se pobuda nanaša na sporočilo Komisije iz leta 2020 z naslovom „Strategija za MSP za trajnostno in digitalno Evropo“, katerega cilj je sprostiti potencial evropskih MSP za vodenje dvojnega prehoda na podlagi treh stebrov: krepitve zmogljivosti in podpore; zmanjšanja regulativnega bremena in izboljšanja dostopa na trg ter izboljšanja dostopa do financiranja. Pobuda prispeva tudi k novi strategiji Evropske komisije za unijo prihrankov in naložb, katere cilj je povečati finančne priložnosti za podjetja.

Raziskave in inovacije so bistvene za razvoj vključujočih, na pravicah temelječih kulturnih, ustvarjalnih in medijskih sistemov. Pobuda bo okrepila sinergije s prihodnjim okvirnim programom za raziskave in inovacije ter prihodnjim Evropskim skladom za konkurenčnost. Slednji vključuje podporo multidisciplinarnim raziskavam o različnih temah, vključno z demokracijo, vrednotami, enakostjo in dezinformacijami, pa tudi o digitalnih in industrijskih temah, tesno povezanih s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji ter kulturno dediščino. Za krepitev evropskega raziskovalnega ekosistema bo treba okrepiti sinergije in dopolnjevanje tako, da bodo kulturni in ustvarjalni sektorji ter civilna družba lahko v celoti izkoristili napredek evropskih raziskovalnih in inovacijskih področij. Program bo tako prispeval k uporabi rezultatov raziskovalnih in inovacijskih ukrepov, financiranih v okviru okvirnega programa za raziskave.

Poleg tega predlog prispeva k obravnavanju digitalne preobrazbe Evrope v skladu s cilji digitalnega desetletja do leta 2030. Dopolnjeval ga bo s podpiranjem ukrepov, ki spodbujajo digitalno pripravljenost, razvoj spretnosti ter uporabne inovacije v družbenem, kulturnem in medijskem sektorju, kot sta akcijski načrt za celino umetne inteligence in strategija za uporabo umetne inteligence. Spremljal bo tudi obstoječo ureditev, kot so akt o digitalnih storitvah, akt o digitalnih trgih in akt o umetni inteligenci, in sicer s povečanjem dostopa do avdiovizualnih in medijskih vsebin, krepitvijo medijske pismenosti, spodbujanjem poštene konkurence in od platforme neodvisnega dostopa do občinstev. Čezmejno sodelovanje in razpoložljivost avdiovizualnih vsebin bi prav tako okrepila interoperabilnost digitalnih proizvodov.

Skladnost s politikami za globalno Evropo

Ko bo predlagani program sprejet, bo dopolnjeval ukrepe, ki se financirajo iz zunanjega delovanja Unije. Na primer, s spodbujanjem kulturnih izmenjav ter podpiranjem ustvarjalnih sektorjev Unije, medijskih in avdiovizualnih vsebin po vsem svetu, tudi prek mednarodnega sodelovanja, bo odprl nove trge, privabil svetovne talente ter povečal vpliv in privlačnost EU na svetovnem prizorišču. Prihodnje ukrepanje bo vključevalo sodelovanje tretjih držav v programu in podporo mednarodnemu sodelovanju, kar bo omogočilo sinergije s politikami EU na področju zunanjega delovanja.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členih 19(2), 21(2), 24, 167(5), 168(5) in 173(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) za doseganje splošnih ciljev programa na celovit način.

Člen 19(2) PDEU predvideva sprejetje spodbujevalnih ukrepov v podporo ukrepanju držav članic v boju proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Demokratično udejstvovanje, državljanska udeležba in spodbujanje civilne družbe so bistveni gradniki pojma državljanstva Unije. So ključni dejavniki in spodbujevalci pravice do prostega gibanja in prebivanja v EU.

Člen 21(2) PDEU določa ukrepanje Unije za lažje uresničevanje državljanskih pravic do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. Ta člen lahko zajema tudi ukrepe za obveščanje državljanov in organov o volilnih pravicah državljanov, ki prebivajo v drugi državi članici, saj v praksi prav tako olajšujejo uresničevanje pravice državljanov do prostega gibanja in prebivanja.

Člen 24 PDEU določa, da Evropski parlament in Svet določita postopke in pogoje za vložitev državljanske pobude v smislu člena 11 PEU. To sta storila s sprejetjem Uredbe (EU) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta[1]. Program bi moral podpirati financiranje tehnične in organizacijske podpore za izvajanje navedene uredbe, s čimer bi podpiral uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropskih državljanskih pobud. Ta pravica skupaj z drugimi pravicami iz člena 24 PDEU zagotavlja neposredno udeležbo državljanov v demokratičnem življenju Unije.

Člen 167(5) PDEU Uniji nalaga, da sprejme spodbujevalne ukrepe in prispeva k razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno raznolikost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino. Dejavnost Unije spodbuja sodelovanje med državami članicami in dopolnjuje njihove ukrepe na področjih, kot so izboljševanje poznavanja in razširjanja kulture in zgodovine evropskih narodov ter ohranjanje in varstvo kulturne dediščine evropskega pomena.

Člen 168(5) PDEU zagotavlja pravno podlago za sprejetje spodbujevalnih ukrepov za varovanje in izboljšanje zdravja ljudi. Nasilje, vključno z nasiljem nad otroki in ženskami, ogroža telesno in duševno zdravje. Otroci so ranljivi državljani in potrebujejo višjo raven varstva pred temi nevarnostmi, ki pogosto vključujejo čezmejno ogrožanje. Nasilje nad ženskami prav tako resno ogroža telesno in duševno zdravje žrtev takega nasilja, ki zato potrebujejo visoko raven varstva.

Člen 173(3) PDEU določa, da se lahko Unija odloči za posebne ukrepe v podporo ukrepom, sprejetim v državah članicah, za zagotovitev pogojev, potrebnih za konkurenčnost industrije Unije, vključno z ukrepi za spodbujanje okolja, naklonjenega pobudam in razvoju podjetij.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Spodbujanje in varstvo kulture, medijev in vrednot Unije zahtevata čezmejno sodelovanje in usklajena prizadevanja, ki segajo prek nacionalnih meja. To so področja, kjer zapletenost izzivov državam članicam otežuje, da bi jih zadovoljivo obravnavale same. Usklajeno ukrepanje na ravni EU omogoča bolj usklajene in učinkovite odzive na čezmejne in skupne izzive, ki upočasnjujejo napredek ter omogočajo sistemski učinek z opredelitvijo in odpravo strukturnih vrzeli, ki jih države članice ne obravnavajo prednostno. Proračun EU ima ključno vlogo pri omogočanju teh skupnih odzivov. Takšen pristop zagotavlja tudi večjo skladnost med notranjimi politikami ter spodbujanjem vrednot in mednarodnih standardov Unije v tujini.

Zaradi obsega in učinkov predlaganega programa ukrep na ravni Unije prinaša dodano vrednost, saj države članice, ki delujejo same, teh ciljev ne morejo zadovoljivo doseči. Na primer, krepi občutek državljanstva EU in medsebojno razumevanje z olajševanjem čezmejnih dejavnosti, ki spodbujajo državljansko udejstvovanje, solidarnost in širšo udeležbo v kulturi in medijih. Zagotavlja tudi dosledne in visoke standarde po vsej EU ter učinkovito uveljavljanje pravic, zapisanih v pravu EU, v vseh državah članicah, kar je bistveno za zaščito državljanov EU. Poleg tega ukrepanje EU krepi enotni trg s spodbujanjem pravičnega dostopa

[1] UL L 130, 17.5.2019, str. 55.

in mobilnosti ter omogoča učinkovitejše izvajanje z usklajenimi okviri in večjimi skupnimi projekti. Z obravnavanjem razdrobljenosti, spodbujanjem sodelovanja med državami članicami in združevanjem virov na ravni EU pobuda zagotavlja, da lahko ustvarjalni sektorji, avdiovizualna in medijska podjetja ter ustvarjalci v celoti izkoristijo enotni trg. Izboljšuje dostop do raznolike kulturne in ustvarjalne vsebine, podpira pluralnost medijev ter povečuje konkurenčnost evropske avdiovizualne industrije.

Večina udeležencev odprtega javnega posvetovanja, ki ga je Komisija izvedla za nove programe EU (glej spodaj), je poudarila dodano vrednost financiranja EU na teh področjih politike.

- **Sorazmernost**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj ne presega minimuma, ki je potreben za doseganje navedenih ciljev na ravni EU, in tistega, kar je potrebno za navedene namene.

- **Izbira instrumenta**

Novi program „AgoraEU“ temelji predvsem na programu Ustvarjalna Evropa (2021–2027), programu Državljani, enakost, pravice in vrednote (CERV) (2021–2027) ter obstoječih posebnih vrsticah, saj združuje finančno podporo EU za ohranjanje kulture, medijev in vrednot Unije. Novi instrument upošteva posebnosti različnih sektorjev, njihove različne ciljne skupine in posebne potrebe, hkrati pa zagotavlja sinergije in dopolnjevanje.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je upoštevala rezultate končne ocene programa Ustvarjalna Evropa za obdobje 2014–2020 in vmesne končne ocene programa Ustvarjalna Evropa za obdobje 2021–2027, pa tudi vmesne ocene programa CERV ter končne ocene programa Evropa za državljane in programa Pravice, enakost in državljani, ki so bile izvedene v obdobju 2023–2025.

V teh ocenah je bila ocenjena smotrnost programov na podlagi njihove uspešnosti, učinkovitosti, ustreznosti, skladnosti, trajnostnosti in dodane vrednosti EU.

Rezultati teh ocen kažejo, da so obstoječi programi v veliki meri izpolnili svoje cilje politike in zagotovili dodano vrednost EU, hkrati pa izpostavljajo področja za izboljšave pri zasnovi.

V oceni programa **Ustvarjalna Evropa** je poudarjen prispevek programa k splošnemu cilju podpore kulturni in jezikovni raznolikosti ter kulturni dediščini s povečanjem dostopa ljudi do raznovrstnih vsebin, zlasti tistih, ki prihajajo zunaj nacionalnih meja, ter k cilju konkurenčnosti, saj pomaga avdiovizualnim in drugim ustvarjalnim ter kulturnim akterjem izboljšati svoje spretnosti in se širiti na evropski ravni. Ima edinstven položaj kot edini vir financiranja za nadnacionalno sodelovanje, izmenjavo dobrih praks, kroženje in mobilnost v teh sektorjih.

Vmesna ocena **programa CERV** je potrdila, da program zavzema sicer večinoma prazen prostor na področju financiranja vrednot in temeljnih pravic kot namenski instrument EU za varstvo in spodbujanje temeljnih pravic, enakosti in nediskriminacije, demokracije in pravne države v Evropi. Ocena je pokazala tudi ključno vlogo programa pri podpori organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju pravic in vrednot, vključno s tistimi na lokalni ravni, ki pogosto nimajo drugih virov financiranja in oblik podpore.

Ocena **vrstice multimedijskih dejavnosti** (2021–2023) potrjuje, da je bila učinkovita pri krepitvi poročanja o zadevah EU z evropskega vidika. Ukrepi so podprli ustvarjanje velike količine izvirne vsebine, s čimer je bil dosežen opazen doseg občinstva.

- **Posvetovanja z deležniki**

Javno posvetovanje je bilo podlaga za oceno učinka programov EU na področjih čezmejnega izobraževanja, mladine, kulture, medijev, vrednot in civilne družbe v okviru večletnega finančnega okvira po letu 2027. Potekalo je med 12. februarjem in 7. majem 2025. Skupaj je bilo v okviru posvetovanja zbranih 5 845 veljavnih odgovorov.

Odzivi so jasno potrdili nadaljnjo vlogo EU pri spodbujanju čezmejnega sodelovanja ter podpiranju kulture, medijev, demokracije in temeljnih pravic. Deleži anketirancev, ki so menili, da je „zelo pomembno“ ali „pomembno“ „zaščititi demokracijo in demokratične standarde“, „spodbujati spoštovanje temeljnih pravic (vključno s pravicami otrok in žensk)“, „spodbujati neodvisnost in pluralnost medijev, boj proti dezinformacijam“ ter „spodbujati kulturno in ustvarjalno raznolikost“, so znašali 91 %, 88 %, 85 % oziroma 78 %.

Odgovori na javno posvetovanje so prav tako potrdili, da financiranje EU zagotavlja dodano vrednost v primerjavi s financiranjem na nacionalni, lokalni ali regionalni ravni na področjih, ki jih zajema. Na primer, 66 % anketirancev je menilo, da je „varovanje demokracije in spodbujanje demokratičnih standardov“ področje, na katerem financiranje EU zagotavlja znatno dodano vrednost. Skoraj dve tretjini anketirancev je kot „pomemben“ cilj politike navedlo podporo avdiovizualnemu in medijskemu sektorju. Približno 80 % anketirancev meni, da financiranje EU prinaša dodano vrednost za „spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti“ ter „spodbujanje in ohranjanje kulturne dediščine in evropskega zgodovinskega spomina“, 74 % pa za „zagotavljanje širokega dostopa do kulture in kulturne dediščine“.

Anketiranci, ki so bili pozvani, naj ocenijo ovire, ki preprečujejo, da bi proračun EU v celoti izpolnil svoje cilje na področjih politike, so na splošno pozdravili osredotočenost Komisije na večjo učinkovitost financiranja, vendar ne na račun „identitete“ in „zaupanja“, ob ohranjanju tematske jasnosti in lastništva deležnikov.

Kvantitativni rezultati kažejo, da sta bili najpogosteje navedeni oviri v vseh skupinah upravno breme (navedlo ga je 51 % državljanov in 56 % organizacij) ter zapletena, za posamezne sklade značilna pravila o skladnosti (49 % državljanov in 52 % organizacij). Ta vprašanja odražajo pomisleke ne le glede regulativne zapletenosti, temveč tudi glede razdrobljenosti med instrumenti in neučinkovitosti pri izvajanju. Kot dodatne ovire so bili med drugi navedeni pomanjkanje prožnosti za prerazporeditev sredstev kot odziv na nastajajoče potrebe (45 % državljanov in 50 % organizacij), zamude pri izvajanju programov in izplačevanju sredstev ter nezadostna komunikacija oziroma jasnost glede možnosti financiranja. Zlasti javni organi in nevladne organizacije so poudarili zamude kot vir zmanjšanega učinka in lokalne verodostojnosti.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Predlog je bil pripravljen na podlagi zunanjih poročil in ocen.

Predlog temelji na številnih študijah in poročilih, kot so poročila Evropskega parlamenta, Agencije Evropske unije za temeljne pravice in Evropskega inštituta za enakost spolov, ki

opozarjajo na vse večje in resnejše izzive, ki preizkušajo temeljne pravice in vrednote v EU ter odpornost naših demokratičnih institucij[2].

Na področju medijev in avdiovizualnega sektorja se je oprla na sklepe iz Obetov za evropsko medijsko industrijo za leto 2023[3], ki so zagotovili dragocen vpogled v strukturne izzive sektorja medijev in avdiovizualnega sektorja (vključno z igrami). Medijska podjetja v EU so pod čedalje večjim pritiskom globalnih konkurentov za pozornost uporabnikov in prihodke. Potrošnja in medijska potrošnja sta od pandemije COVID-19 stagnirali, saj digitalne platforme združujejo več vsebin in zajemajo več prihodkov od oglasov kot tradicionalni mediji. Ti sektorji se spoprijemajo tudi z visokimi stroški uvedbe tehnologije, omejenimi zasebnimi naložbami in veliko odvisnostjo od tehnologij, ki niso tehnologije EU. Poleg tega je poročilo razkrilo, da je v EU čezmejno kroženje avdiovizualnih del omejeno, kar ovira potencial te industrije. Medtem je sposobnost preživetja novičarskih medijev čedalje bolj ogrožena, saj prihodki upadajo, zaposlenost se zmanjšuje, zaupanje potrošnikov pa je omejeno.

Na področju kulture in ustvarjalnih sektorjev je bil predlog pripravljen na podlagi tematskih srečanj, ugotovitev neodvisnih študij, sklepov Sveta[4], resolucij Evropskega parlamenta[5], ocene ukrepa znak evropske dediščine[6] in prve vmesne ocene ukrepa evropska prestolnica kulture za obdobje 2020–2033[7], kot tudi priporočil strokovnjakov iz držav članic v okviru odprte metode koordinacije na področju kulture[8]. Ti različni viri poudarjajo trajen pomen sklopa Kultura programa Ustvarjalna Evropa, hkrati pa poudarjajo področja za izboljšave, zlasti v povezavi z digitalnim in zelenim prehodom ter porastom umetne inteligence, delovnimi pogoji umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev, pa tudi mednarodni okvir.

---

[2] Vključno z dokumentom EP 2021/2103(INI) o krčenju prostora za civilno družbo v Evropi; poročilo Agencije Evropske unije za temeljne pravice o zaščiti civilne družbe – posodobitev 2023; indeks enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov za leto 2024: obravnava nasilja nad ženskami, obravnava neenakosti med spoloma.

[3] Druga izdaja poročila o obetih za medijsko industrijo bo objavljena julija 2025.

[4] Zlasti sklepi Sveta iz maja 2025 o podpori mladim umetnikom ter kulturnim in ustvarjalnim delavcem na začetku njihove poklicne poti, sklepi Sveta iz novembra 2024 o izboljšanju in spodbujanju dostopa do kulture, sklepi Sveta iz maja 2024 o krepitvi kulturnih in ustvarjalnih sektorjev s podatkovno podprtim razvojem občinstva ter sklepi Sveta iz maja 2023 o ogroženih in razseljenih umetnikih.

[5] Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. januarja 2024 o kulturni raznolikosti in pogojih za avtorje na evropskem trgu pretočnega predvajanja glasbe (2023/2054(INI)), Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2024 o izvajanju programa Ustvarjalna Evropa za obdobje 2021–2027 (2023/2003(INI)), Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. novembra 2023 s priporočili Komisiji o okviru EU za socialni in poklicni položaj umetnikov in delavcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih (2023/2051(INI)), Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. septembra 2023 o prihodnosti evropskega knjižnega sektorja (2023/2053(INI)), Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. decembra 2022 o izvajanju nove agende za kulturo in strategije EU za mednarodne kulturne povezave (2022/2047(INI)), Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2021 o položaju umetnikov in okrevanju kulturnega sektorja v EU (2020/2261(INI).

[6] Ocenjevanje ukrepa znak evropske dediščine za obdobje 2018–2024, ki ga je za Evropsko komisijo izvedla skupina PPMI (julij 2025).

[7] Prva vmesna ocena ukrepa evropska prestolnica kulture za obdobje 2020–2033, ki sta jo za Evropsko komisijo izvedli družbi Ecorys in KEA European Affairs (julij 2025).

[8] Zlasti delovna skupina strokovnjakov držav članic za odprto metodo koordinacije iz junija 2023 z naslovom „The Status and Working Conditions of Artists and Cultural and Creative Professionals“ (Status in delovni pogoji umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev) ter delovna skupina strokovnjakov držav članic za odprto metodo koordinacije z dne 4. junija 2021 z naslovom „Towards gender equality in the cultural and creative sector“ (Na poti k enakosti spolov v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih).

- **Ocena učinka**

Za ta predlog je bila opravljena ocena učinka. Službe Komisije so preučile več alternativnih možnosti politike za obravnavanje izzivov zadevnih sektorjev in določile, katera možnost bolje služi področjem politike in prednostnim nalogam Komisije. Različne možnosti so se medsebojno izključevale. Ena od možnosti je bila, da se obstoječa programa Ustvarjalna Evropa in Državljani, enakost, pravice in vrednote nadaljujeta kot samostojna programa, hkrati pa se uvedejo nekatere dodatne izboljšave. Druga možnost je bila združitev programov, namenjenih zaščiti vrednot, medijev in kulture Unije. Tretja možnost je bila popolna vključitev politik, ki jih danes zajemata programa Državljani, enakost, pravice in vrednote ter Ustvarjalna Evropa, skupaj s politikami, ki jih zajemata programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, v en sam instrument.

Preučene so bile tudi druge možnosti, ki pa so bile že v zgodnji fazi zavržene. Ena od možnosti je bila ukinitev financiranja EU na področjih, ki jih trenutno zajemata programa Državljani, enakost, pravice in vrednote ter Ustvarjalna Evropa, vendar je bila ta možnost zavrnjena zaradi pomembnosti težav v zadevnih sektorjih, izpostavljenosti teh politik v političnih usmeritvah in ocene, po kateri je ukrep financiranja EU še vedno ustrezen ter ima dodano vrednost in ki jo potrjujejo ustrezne vmesne ocene. Možnost alternativnega združevanja programov (npr. samo sklop MEDIA programa Ustvarjalna Evropa s programom Državljani, enakost, pravice in vrednote) je bila prav tako opuščena v zgodnji fazi, saj ne bi bila učinkovito usklajena s političnimi prednostnimi nalogami ali ustrezno obravnavala izzivov zadevnih sektorjev.

Glavni možni vplivi treh možnosti iz ožjega izbora (kontinuiteta, popolna integracija in združitev na podlagi ciljev) so bili analizirani v različnih socialnih, gospodarskih in okoljskih razsežnostih. Kjer je bilo ustrezno, je analiza zajemala tudi stroške in koristi, vplive na konkurenčnost in MSP ter na digitalizacijo, pa tudi njihov prispevek k ciljem trajnostnega razvoja Združenih narodov. Tri možnosti politike so bile ocenjene glede na njihovo uspešnost, učinkovitost, skladnost in sorazmernost, pri čemer je bilo uporabljeno socialno vrednotenje na podlagi več meril.

Ocena možnosti in njihovih učinkov je pokazala, da bi povezovanje na podlagi ciljev politike (združitev na podlagi ciljev) ponudilo boljši potencial v primerjavi z drugima dvema možnostma. Omogočilo bi boljše usklajevanje, ciljno usmerjeno prožnost in učinkovitejšo uporabo proračuna EU – brez žrtvovanja osredotočenosti na politiko ali dostopnosti. Ta možnost ponuja optimalno ravnovesje med poenostavitvijo in ustreznostjo politike. Prav tako je v skladu s pozivi deležnikov, ki zahtevajo poenostavitev dostopa do financiranja, prožnost pri dodeljevanju sredstev in uporabo skupnih pravil. V skladu s političnimi usmeritvami sledi načelu „financiranje sledi politiki“, ki združuje programe za zaščito kulture, medijev in vrednot Unije. Temeljila bo na uspehu sedanjih programov in dobrih praksah sedanjega večletnega finančnega okvira, kot je razvidno iz ocen, bolje bo obravnavala nadnacionalne in skupne izzive, zapolnjevala vrzeli v financiranju na ravni držav članic ter povečala skladnost med notranjimi in zunanjimi politikami, hkrati pa krepila sinergije, učinkovitost in uspešnost ter zmanjševala prekrivanja. Zagotovila bo ustrezno prepoznavnost vsakega področja politike, vključenega v združeni program, ob polnem spoštovanju horizontalnih določb iz Uredbe (EU, Euratom) [202X/XXX, uredba o okviru smotrnosti], ki se uporabljajo za vse programe Unije. Okrepila bo tudi ukrepe v zvezi z medsektorskimi prednostnimi nalogami in sinergijami, ki vplivajo na družbene, medijske ter kulturne in ustvarjalne sektorje (npr. sektorske spretnosti, dostop do financiranja, uvajanje inovacij itd.).

Na podlagi smernic za boljše pravno urejanje je bilo to poročilo o oceni učinka predloženo v pregled kakovosti Odboru za regulativni nadzor. Odbor za regulativni nadzor je

13. junija 2025 podal mnenje o oceni učinka. Navedel je vrsto pripomb in priporočil glede obsega, opredelitve težav in uporabe vrednotenj, intervencijske logike in ciljev, primerjave možnosti ter analize stroškov in koristi, upravljanja, skladnosti ter prihodnjega spremljanja in vrednotenja. Ocena učinka, ki spremlja ta zakonodajni predlog, je bila pregledana v skladu s pripombami odbora.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Pobuda bo poenostavila upravljanje, vodenje in izvajanje programov EU, da bi se izboljšala učinkovitost za vložnike, upravičence in institucije EU. Postopki prijave in poročanja bodo poenostavljeni in dodatno usklajeni z uvedbo skupnih ali usklajenih pravil, kar bo vložnikom olajšalo prijavo na razpise, ki obravnavajo dopolnilne cilje politike.

Za poenostavitev izvajanja in zmanjšanje upravnega bremena za upravičence bo uporaba poenostavljenih oblik financiranja (vključno s financiranjem, ki ni povezano s stroški, in pavšalnimi zneski) postala standardna oblika prispevka za povračilo nepovratnih sredstev. Uporaba finančne podpore tretjim osebam, ki se je izkazala za učinkovito pri zagotavljanju večje dostopnosti financiranja EU za manjše organizacije, se bo prav tako nadaljevala in se lahko po potrebi razširi. Povečanje uporabe večletnih nepovratnih sredstev bo prav tako imelo pozitiven učinek. Ovire, s katerimi se srečujejo lokalne organizacije in vložniki, ki se prijavljajo prvič, bodo odpravljene s ciljno usmerjenimi ukrepi za poenostavitev, prilagojenimi njihovim okoliščinam, okrepljeno komunikacijo in spodbujanjem možnosti financiranja. Združevanje virov, tudi na področjih, kot so spremljanje ter notranje in zunanje komuniciranje, bo ustvarilo ekonomijo obsega in povečalo predvidljivost financiranja EU med upravičenci, deležniki in državljani EU.

- **Temeljne pravice**

Novi instrument, ki temelji na prejšnjih programih Ustvarjalna Evropa in Državljani, enakost, pravice in vrednote (CERV) ter že obstoječih posebnih vrsticah, je namenjen spodbujanju vrednot Unije, vključno s spoštovanjem temeljnih pravic, enakostjo, demokracijo ter kulturo in mediji.

Je v skladu z vrednotami, določenimi v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji, in jih spodbuja. Cilji programa so tesno povezani s spodbujanjem temeljnih pravic in so v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah. Ta predlog bo zlasti prispeval k spodbujanju in varstvu pravic in načel iz člena 8 (varstvo osebnih podatkov), člena 11 (svoboda izražanja, pravica do obveščenosti, svoboda in pluralnost medijev), člena 12 (svoboda zbiranja in združevanja), člena 13 (svoboda umetnosti in znanosti), člena 15 (svoboda izbire poklica in pravica do dela), členov 20 in 21 (enakost in prepoved diskriminacije), člena 22 (kulturna in jezikovna raznolikost), člena 23 (enakost žensk in moških), člena 24 (pravice otroka), člena 26 (pravice invalidov), člena 31 (pošteni in pravični delovni pogoji), člena 32 (prepoved dela otrok in varstvo mladih pri delu), člena 33 (družinsko in poklicno življenje), členov 39 do 46 (pravice državljanov) Listine.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

glej Prilogo

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ta pobuda se bo spremljala prek okvira smotrnosti za proračun za obdobje 2028–2034, opredeljenega v Uredbi (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti], ki prav tako podrobno določa posebna pravila glede ocenjevanj. Ocena se izvede v skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje in bo temeljila na kazalnikih, pomembnih za cilje programa.

Del programa bo izvajala Izvajalska agencija pod nadzorom služb Komisije, pristojnih za program.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Splošni cilji programa so spodbujati kulturno in jezikovno raznolikost ter dediščino, povečati konkurenčnost kulturnega in ustvarjalnega sektorja, zlasti sektor medijev in avdiovizualni sektor, zaščititi umetniško in medijsko svobodo ter varovati in spodbujati enakost, aktivno državljanstvo, pravice in vrednote, kot so zagotovljeni s Pogodbama in Listino, s čimer se krepita demokratična udeležba in družbena odpornost v Uniji.

V okviru tega splošnega cilja ima program tri ločene sklope:

prvič, sklop „Ustvarjalna Evropa – Kultura“, ki bo izvajal naslednji specifični cilj:

(a) prispevati k čezmejnemu kulturnemu ustvarjanju, sodelovanju, udeležbi in dostopnosti ter čezmejnemu kroženju raznolikih kulturnih del, hkrati pa krepiti socialno, gospodarsko in mednarodno razsežnost kulturnih in ustvarjalnih sektorjev;

drugič, sklop „MEDIA+“, ki bo izvajal naslednja specifična cilja:

(a) prispevati h kulturni raznolikosti in konkurenčnosti avdiovizualnega sektorja in sektorja videoiger, zlasti z izboljšanjem ustvarjanja in čezmejne distribucije evropskih vsebin ter dostopa državljanov do njih;

(b) prispevati k svobodnemu, delujočemu in raznolikemu informacijskemu ekosistemu Unije, zlasti s podpiranjem svobodnega in neodvisnega novinarstva ter novičarskih medijev, izboljšanjem dostopa državljanov do zaupanja vrednih informacij in bojem proti dezinformacijam;

tretjič, sklop Demokracija, državljani, enakost, pravice in vrednote (v nadaljnjem besedilu: CERV+), ki bo izvajal naslednje specifične cilje:

(a) prispevati k varstvu in spodbujanju temeljnih pravic, enakosti in nediskriminacije ter pravic državljanov Unije, zagotovljenih s Pogodbama, vključno s prostim gibanjem državljanov, ter k opolnomočenju civilne družbe;

(b) prispevati k boju proti nasilju na podlagi spola, nasilju nad otroki in drugimi skupinami, ki so izpostavljene takemu nasilju;

(c) prispevati h krepitvi demokratične udeležbe in spoštovanju pravne države.

Za čim večji učinek in okrepitev sinergij v sklopih program podpira medsektorske in horizontalne dejavnosti, ki prispevajo k splošnemu cilju, zlasti z razvojem sinergij med kulturnim, medijskim in državljanskim področjem ter spodbujanjem medsektorskega sodelovanja in inovacij.

Da bi bil program učinkovit, bi moral s ciljno usmerjenimi pristopi upoštevati posebnosti različnih politik, njihove različne ciljne skupine in njihove posebne potrebe.

2025/0550 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa „AgoraEU“ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 19(2), člena 21(2), člena 24, člena 167(5), člena 168(5) in člena 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[9],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[10],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Na podlagi člena 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ki so skupne vsem državam članicam v družbi, v kateri prevladujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških (v nadaljnjem besedilu: vrednote Unije). Vrednote Unije se odražajo v pravicah, svoboščinah in načelih iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Člen 3 PEU Unijo dodatno zavezuje, da spodbuja varstvo otrokovih pravic. Člen 10 PEU nadalje določa, da delovanje Unije temelji na predstavniški demokraciji, da so državljani na ravni Unije neposredno zastopani v Evropskem parlamentu in da imajo državljani pravico sodelovati v demokratičnem življenju Unije. Člen 20 vzpostavlja državljanstvo Unije in določa pomembne pravice, ki jih med drugim uživajo državljani Unije.

(2) Kultura, mediji ter spodbujanje in spoštovanje vrednot Unije so ključni sestavni deli svobodne, pravične, raznolike, vključujoče in povezane Unije. Udeležba in udejstvovanje državljanov ob ustreznem spoštovanju vrednot Unije predstavljata temelj demokratičnega življenja Unije, pri čemer imajo mediji ključno vlogo pri oblikovanju javnega mnenja in svobodni razpravi. Avdiovizualna dela in vse druge oblike kulturnega in ustvarjalnega izražanja, vključno s kulturno dediščino, so bistvenega pomena za raznolikost Evrope ter krepitev družbene odpornosti in medsebojnega razumevanja med evropskimi državljani in skupnostmi.

[9] UL C , , str. .
[10] UL C , , str. .

(3) Program „AgoraEU“ (v nadaljevanju: program) bo pomembno prispeval k doseganju in uresničevanju teh ciljev, pravic in vrednot.

(4) Program bi moral nasledi program Ustvarjalna Evropa, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta[11] ter program Državljani, enakost, pravice in vrednote, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/692 Evropskega parlamenta in Sveta[12]. Racionalizirati bi moral različne ukrepe financiranja v podporo svobodi in pluralnosti medijev, se boriti proti dezinformacijam in podpirati zagotavljanje informacij o zadevah Unije. Svobodni in pluralni mediji ter civilna družba so med ključnimi nadzorniki demokratičnih sistemov Unije, imajo ključno vlogo pri demokratični odpornosti in jih je treba podpirati. Program bi moral podpirati tudi kulturni, ustvarjalni in medijski sektor, izkoristiti moč kulture in kulturne raznolikosti, okrepiti informacijski prostor ter podpirati prizadevanja Unije za krepitev družbe, ki temelji na pravicah, vključevanju, enakosti in demokraciji. Ta uredba določa okvirna finančna sredstva za program „AgoraEU“[13]. Za namene te uredbe se tekoče cene izračunajo z uporabo fiksnega deflatorja v višini 2 %.

(5) Da bi bil program učinkovit, bi moral s ciljno usmerjenimi pristopi upoštevati posebnosti in izzive različnih področij politike in sektorjev, njihove različne ciljne skupine ter njihove posebne potrebe.

(6) Nedavne izkušnje v hitro spreminjajočem se gospodarskem, socialnem in geopolitičnem okolju kažejo potrebo po prožnejšem večletnem finančnem okviru in njegovih programih. V ta namen in v skladu s cilji programa „AgoraEU“ se bodo pri financiranju ustrezno upoštevale spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so opredeljene v ustreznih dokumentih, ki jih objavi Komisija, sklepih Sveta in resolucijah Evropskega parlamenta, hkrati pa zagotovila zadostna predvidljivost za izvrševanje.

(7) Kulturni in ustvarjalni sektorji, vključno z uprizoritvenimi umetnostmi (kot sta gledališče in ples), literaturo in založništvom knjig, glasbo, vizualnimi umetnostmi, snovno in nesnovno kulturno dediščino, arhitekturo, arhivi, knjižnicami in muzeji, obrtjo in oblikovanjem (vključno z modnim oblikovanjem), so „javna dobrina“, ustvarjajo pomen in utelešajo vrednote Unije. So tudi velika prednost za Unijo in njene regije, saj privabljajo trajnostni turizem in ustvarjajo podobo dinamične celine na svetovnem prizorišču. Program bi moral po eni strani upoštevati njihovo lastno in umetniško vrednost, po drugi strani pa njihove zunanje socialne in gospodarske prispevke, vključno s socialno in teritorialno kohezijo, blaginjo in zdravjem, rastjo in ustvarjanjem delovnih mest, konkurenčnostjo, ustvarjalnostjo in inovacijami.

(8) Kulturni in ustvarjalni sektorji so v Uniji razdrobljeni po nacionalnih in jezikovnih mejah. Soočajo se tudi s številnimi izzivi, kot so napadi na svobodo umetniškega izražanja, prekarni delovni pogoji, digitalne preobrazbe z vzponom umetne inteligence

---

[11] Uredba (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1295/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj).

[12] Uredba (EU) 2021/692 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Državljani, enakost, pravice in vrednote ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (EU) št. 390/2014 (UL L 156, 5.5.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj).

[13] Podpora, ki jo zagotavlja program, po potrebi pospešuje ali spodbuja naložbe z odpravljanjem nedelovanja trga ali neoptimalnih razmer za naložbe, in sicer sorazmerno, pri čemer se prepreči podvajanje ali izrivanje ter spodbuja zasebno financiranje, in ima dodano vrednost Unije.

ter potreba po prilagajanju podnebnim spremembam. Program bi moral tem sektorjem pomagati pri odzivanju na take izzive, izkoriščanju njihovega celotnega potenciala in odločnem usmerjanju v prihodnost, hkrati pa zagotoviti najširšo udeležbo, tudi lokalnih in regionalnih akterjev, prek različnih kanalov in oblik.

(9) Evropska kulturna dediščina je skupna in neprecenljiva zapuščina, ki se srečuje s proračunskimi omejitvami, naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek, podnebnimi spremembami ter regionalnimi konflikti. Tako zapuščino je pomembno varovati in ohranjati, izboljševati dostop nje ter spodbujati skupno evropsko identiteto. Digitalna hramba dodatno zagotavlja, da se bodo prihodnje generacije lahko učile iz svoje kulturne dediščine, jo cenile in iz nje črpale navdih.

(10) Program bi moral finančno podpreti tudi ukrepe v zvezi z znakom evropske dediščine in evropskimi prestolnicami kulture, ki slavijo in ohranjajo bogato kulturno raznolikost in dediščino Evrope, jo povezujejo z lokalno ravnjo ter prispevajo k strategijam razvoja, ki temeljijo na kulturi.

(11) Evropski medijski sektorji imajo edinstven položaj v naših demokracijah, kulturi in gospodarstvih. Med drugim zajemajo vsebine, kot so filmi, serije, videoigre, novice in informacije, potopitvena resničnost in multimediji, pa tudi storitve, kot so filmsko predvajanje, televizijsko in radijsko oddajanje, tiskano in spletno založništvo, oglaševanje spletnih videoposnetkov in podkastov. Digitalna preobrazba, zlasti vzpon umetne inteligence, je pospešila konvergenco medijev, spremenila vedenje potrošnikov, preoblikovala poslovne in dohodkovne modele ter upravljanje in izkoriščanje intelektualne lastnine. Unija bi zato morala pomagati uspevati medijem v Uniji, spodbujati inovacije in dostop do financiranja, pospeševati medsebojno bogatenje med novičarskim, avdiovizualnim in drugimi medijskimi sektorji ter podpirati sodelovanje med različnimi vrstami medijskih subjektov v Uniji.

(12) Avdiovizualni sektor Unije se srečuje z izzivi, ki izhajajo iz omejenega čezmejnega kroženja, spreminjajočih se potrošniških navad in prevlade akterjev zunaj Unije. Glede na te izzive bi moralo posredovanje Unije podpirati zmogljivost evropske avdiovizualne industrije in industrije videoiger za ustvarjanje, financiranje, produkcijo in razširjanje evropskih del na vseh platformah, ki so na voljo in privlačne za občinstvo v Uniji ter zunaj nje. Spodbujati bi moralo transmedijske prilagoditve intelektualne lastnine med različnimi medijskimi formati, prispevati k spodbujanju sodelovanja med državami članicami z različnimi tržnimi zmogljivostmi in spremljati regulativni okvir Unije za avdiovizualno področje.

(13) Medijske hiše in novinarji v Uniji so pod čedalje večjim pritiskom, zlasti zaradi vzpona globalnih spletnih platform, spreminjajočih se navad potrošnikov in vse večjega širjenja dezinformacij. Ti izzivi vplivajo na prihodke in distribucijo novic, spodkopavajo sposobnost preživetja medijskih hiš in zaupanje javnosti vanje ter omejujejo dostop državljanov do raznolikih, strokovno pripravljenih evropskih novinarskih vsebin. Unija bi morala podpirati delujoč, neodvisen in raznolik informacijski ekosistem, zaščititi ogrožene novinarje, spodbujati svobodo in pluralnost medijev ter okrepiti celovitost informacijskega prostora s spodbujanjem ukrepov in krepitvijo sodelovanja, namenjenih boju proti dezinformacijam ter podpiranju digitalne in medijske pismenosti, tudi za mlade.

(14) Demokracije v Uniji se srečujejo s čedalje večjimi izzivi. Vse manjše zaupanje državljanov v demokratične institucije in procese še dodatno povečujejo dezinformacije, družbena polarizacija in sovraštvo, ki vplivajo na volilne in druge

demokratične procese. Za večjo odpornost evropske demokracije je potreben pristop celotne družbe.

(15) Varstvo in spodbujanje temeljnih pravic prispevata k oblikovanju bolj demokratične Unije. Nediskriminacija je temeljno načelo Unije, zapisano v členu 19 PDEU in členu 21 Listine. Prizadevanje za enakopravno in nediskriminatorno družbo prispeva k uresničevanju potenciala posameznikov v njihovi raznolikosti ter h kulturni, gospodarski in družbeni rasti. Prav tako pomaga pri odpravljanju pomembnih temeljnih vzrokov nasilja nad ranljivimi skupinami, kar pomeni neposreden napad na enakost. Zato bi moral program spodbujati ukrepe za obravnavanje vseh oblik diskriminacije in nestrpnosti, tako neposredne kot posredne diskriminacije, pri čemer bi se morala pozornost nameniti posebnim oblikam strukturne in presečne diskriminacije, z namenom podpore ustreznim okvirom politike Unije. Program bi moral podpirati ukrepe za preprečevanje vseh oblik ksenofobije in rasizma, antisemitizma in sovraštva do muslimanov, homofobije, bifobije, transfobije, interfobije, nestrpnosti in diskriminacije na podlagi spolne identitete, nestrpnosti do pripadnikov manjšin, vključno z Romi, ter sovražnega govora ter boj proti njim. Program bi moral tudi prispevati k temu, da Unija izpolni zavezo, ki jo je sprejela kot pogodbenica Konvencije o pravicah invalidov, sprejete 13. decembra 2006[14], da bi spodbujala, varovala in zagotavljala polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse invalide.

(16) Pravici do zasebnosti in varstva osebnih podatkov, določeni v členu 7 Listine oziroma v členu 16 PDEU in členu 8 Listine, se uresničujeta s posebno uredbo[15] in direktivo[16]. Pravni okvir Unije določa določbe za zagotovitev učinkovitega varstva pravice do varstva osebnih podatkov. Ta pravna instrumenta nacionalnim nadzornim organom za varstvo podatkov nalagata, da morajo spodbujati ozaveščenost in razumevanje javnosti o tveganjih, pravilih, zaščitnih ukrepih in pravicah v zvezi z obdelavo osebnih podatkov. Glede na pomen pravice do varstva osebnih podatkov v času hitrega tehnološkega razvoja bi moral program prispevati k ozaveščanju in izvajati študije ter druge ustrezne dejavnosti na tem področju, tudi prek nacionalnih nadzornih organov za varstvo podatkov.

(17) Enakost spolov je temeljna pravica in cilj Unije ter bi jo moral program podpirati. Kljub številnim dosežkom še vedno obstajajo pomembni izzivi, zaradi katerih je treba okrepiti zavezanost Unije. To vključuje prizadevanja za odsotnost nasilja na podlagi spola, najvišje zdravstvene standarde, zlasti na področju spolnega in reproduktivnega zdravja, enako plačilo in ekonomsko opolnomočenje, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter oskrbo, enakost pri zaposlovanju, enake poklicne možnosti in delovne pogoje, kakovostno in vključujoče izobraževanje, politično udeležbo in enakopravno zastopanost, institucionalne mehanizme, ki udejanjajo pravice žensk, dejavno odpravljanje spolnih stereotipov in obravnavanje presečne diskriminacije.

(18) Nasilje na podlagi spola in nasilje nad ženskami, otroki, mladimi in drugimi ogroženimi skupinami, kot so LGBTIQ osebe in invalidi, je resna kršitev temeljnih pravic ter je še naprej prisotno po vsej Uniji in v vseh socialnih in ekonomskih okoliščinah. Nasilje nad ženskami in osebami iz drugih ogroženih skupin je kršitev človekovih pravic in neposreden napad na enakost. Zato je preprečevanje in

[14] UL L 23, 27.1.2010, str. 35.
[15] UL L 119, 4.5.2016, str. 1.
[16] UL L 119, 4.5.2016, str. 89.

obravnavanje takšnega nasilja družbena nujnost ter prispeva k odpravljanju takšne diskriminacije in obravnavanju posledic nasilja, tudi na področju zdravja. Hkrati bo zagotavljanje družbe brez diskriminacije pripomoglo tudi k odpravljanju temeljnih vzrokov nasilja nad ranljivimi skupinami, saj so ti neločljivo povezani. Zato bi Unija s programom morala nadaljevati dolgoletna prizadevanja za preprečevanje nasilja, odzivanje na nasilje in boj proti njemu na vseh ravneh ter za zaščito in podporo vseh neposrednih in posrednih žrtev nasilja in oseb, ki so preživele nasilje, pri čemer bi se opirala na pet zaporednih generacij programa in sklopa Daphne[17]. Program bi moral podpirati doseganje ciljev Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami, sprejete 11. maja 2011 v Istanbulu, izvajanje Priporočila Komisije o razvoju in krepitvi integriranih sistemov za zaščito otrok v njihovo korist[18], ki otroke ščiti pred vsemi oblikami nasilja, ter prispevati k temu, da Unija izpolni zavezo, sprejeto kot pogodbenica Konvencije ZN o pravicah invalidov, ki invalide ščiti pred vsemi oblikami izkoriščanja, nasilja in zlorabe.

(19) Države članice so v skladu s pravnim redom Unije o enakem obravnavanju ustanovile neodvisne organe za spodbujanje enakega obravnavanja (v nadaljnjem besedilu: organi za enakost), ki imajo ključno vlogo pri spodbujanju enakosti in zagotavljanju učinkovite uporabe zakonodaje o enakem obravnavanju. Poleg tega bi moral program podpirati Evropsko mrežo organov za enakost (Equinet), ki jo sestavljajo nacionalni organi za enakost, kot je določeno v Direktivi Sveta (EU) 2024/1499[19] in Direktivi (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta[20], saj je mreža Equinet edini subjekt, ki zagotavlja usklajevanje dejavnosti med organi za enakost. To je ključnega pomena za učinkovito izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje Unije v državah članicah.

(20) Državljani po vsej Uniji, od katerih mnogi redno ali vsaj občasno potujejo v drugo državo članico, tam živijo, študirajo, delajo ali opravljajo prostovoljno delo, bi morali imeti občutek, da lahko uživajo in uveljavljajo svoje državljanske pravice ter zaupajo v enak dostop, popolno izvršljivost in varstvo svojih pravic brez kakršne koli diskriminacije, ne glede na to, kje v Uniji se nahajajo. Državljani bi se morali bolj zavedati svojih pravic, ki izhajajo iz državljanstva Unije, in sicer pravice do prostega gibanja in prebivanja v Uniji, volilne pravice pri prebivanju v drugi državi članici, pravice nasloviti peticijo na Evropski parlament v katerem koli uradnem jeziku, pravice do vložitve državljanske pobude in pravice do vložitve pritožbe pri evropskem varuhu človekovih pravic zaradi institucionalnih nepravilnosti.

(21) Spodbujanje državljanov k prevzemanju aktivnejše vloge v demokraciji na ravni Unije bo okrepilo evropsko civilno družbo in pospešilo razvoj evropske identitete. Civilno

---

17 Tri zaporedne generacije programa Daphne (UL L 34, 9.2.2000, str. 1; UL L 143, 30.4.2004, str. 1; UL L 173, 3.7.2007, str. 19), in rezultati sklopov Daphne v okviru programa Pravice, enakost in državljanstvo (UL L 354, 28.12.2013, str. 62) ter programa CERV (UL L 156, 5.5.2021, str. 1).

18 C(2024) 2680 final (UL L, 2024/1238, 14.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj).

19 Direktiva Sveta (EU) 2024/1499 z dne 7. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, enakega obravnavanja oseb v zadevah zaposlovanja in poklica ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, enakega obravnavanja žensk in moških v zadevah socialne varnosti ter pri dostopu do blaga in storitev in oskrbi z njimi ter o spremembi direktiv 2000/43/ES in 2004/113/ES (UL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

20 Direktiva (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja ter enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o spremembi direktiv 2006/54/ES in 2010/41/EU (UL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

družbo je zato treba podpreti pri spodbujanju, varovanju in ozaveščanju o skupnih vrednotah Unije in pri prispevanju k učinkovitemu uživanju pravic na podlagi prava Unije. Ko državljani Unije sodelujejo v demokratičnem življenju Unije, prispevajo k uresničevanju predstavniške demokracije, tj. načela, na katerem temelji delovanje Unije in ki konkretno izraža vrednoto demokracije, določeno v členu 2 PEU.

(22) Za približanje Unije njenim državljanom in spodbujanje demokratične udeležbe so potrebni najrazličnejši ukrepi in usklajena prizadevanja. Evropsko državljanstvo in evropsko identiteto bi bilo treba razviti in nadgraditi tako, da bi državljanom pomagali pri razumevanju procesa oblikovanja politik in jih spodbujali k vključevanju pri ukrepih Unije. Dejavnosti spominjanja in kritični razmislek glede evropskega zgodovinskega spomina so potrebni za ozaveščanje državljanov o skupni zgodovini ter za položitev temelja za skupno prihodnost in skupne vrednote. Poleg tega bo podpiranje organizacij civilne družbe na lokalni, regionalni, nacionalni in nadnacionalni ravni na področjih, ki jih zajema program, prispevalo k povečanju udeležbe državljanov v družbi, posledično pa tudi k njihovemu dejavnemu vključevanju v demokratično življenje Unije. Hkrati se s podpiranjem dejavnosti, ki spodbujajo medsebojno razumevanje, medkulturni dialog, kulturne in jezikovne raznolikosti, socialno vključevanje in spoštovanje drugih, krepi občutek pripadnosti Uniji in skupnega državljanstva v okviru evropske identitete, ki temelji na skupnem razumevanju naših deljenih evropskih vrednot, kulture, zgodovine in dediščine.

(23) Organizacije civilne družbe in drugi akterji v prostoru civilne družbe, kot so neodvisni organi za človekove pravice, organi za enakost in institucije varuha človekovih pravic, imajo ključno vlogo pri izvajanju politik, spodbujanju sodelovanja ljudi, zagotavljanju odgovornosti institucij in spodbujanju pozitivnih sprememb. Program bi moral pomagati zagotoviti zadostna sredstva in spodbudno okolje za njihovo neodvisno, svobodno, varno in učinkovito delovanje. V ta namen bi moralo financiranje Unije dopolnjevati prizadevanja na nacionalni ravni s podpiranjem, zaščito, opolnomočenjem in krepitvijo njihovih zmogljivosti, kot je poudarjeno v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 19. aprila 2018[21], pa tudi v sklepih Sveta z dne 10. marca 2023[22] in 7. marca 2025[23]. Civilna družba ima pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju učinkovitega izvajanja Direktive (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta[24] s spodbujanjem kulture prijavljanja nepravilnosti in ugodnega okolja za žvižgače.

(24) Sodišče Evropske unije je potrdilo, da je Unija pravni okvir, ki temelji na osnovni premisi, v skladu s katero vsaka država članica z vsemi ostalimi državami članicami deli skupne vrednote iz člena 2 PEU, na katerih temelji Unija[25], in priznava, da jih druge države članice delijo z njo. Ta premisa temelji na posebnih in bistvenih značilnostih prava Unije, vključno z avtonomijo, ki jo ima v razmerju do prava držav članic in mednarodnega prava. Ta premisa pomeni in utemeljuje obstoj vzajemnega zaupanja med državami članicami, da bodo te vrednote priznane, in torej, da bo pravo

---

[21] 2018/2619(RSP) (UL C 390, 18.11.2019, str. 117, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?from=SL&uri=CELEX%3A52018IP0184).

[22] ST-7388/23, sklepi Sveta o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah: vloga prostora civilne družbe pri varstvu in spodbujanju temeljnih pravic v EU.

[23] ST-6878/25, sklepi Sveta o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah: financiranje za spodbujanje, varstvo in uveljavljanje temeljnih pravic.

[24] Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije (UL L 305, 26.11.2019, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj).

[25] To izhaja neposredno iz Mnenja 2/13, ECLI:EU:C:2014:2454, točka 168.

Unije, s katerim se te vrednote izvajajo, spoštovano. Iz tega sledi, da je spoštovanje vrednot iz člena 2 PEU s strani države članice pogoj za uživanje vseh pravic, ki izhajajo iz uporabe Pogodb za navedeno državo članico. Sodišče Evropske unije je zato potrdilo, da lahko na področjih, za katera je Unija pristojna, sprejme ukrepe za zagotovitev spoštovanja vrednot iz člena 2 PEU.

(25) V času, ko se evropske družbe soočajo z izzivi, ki vplivajo na demokracije, kot so porast skrajnosti in nestrpnosti, dezinformacije ter tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje sovražnih akterjev, je ključno, da se vrednote Unije, kot so spoštovanje temeljnih pravic, enakost in demokracija, še naprej dejavno negujejo, varujejo, spodbujajo, uveljavljajo in delijo med državljani in narodi, tako da te vrednote ostanejo v središču projekta Unije. Oslabitev njihove zaščite v kateri koli državi članici lahko škodljivo vpliva na Unijo kot celoto. Zato je ključno, da ta program prispeva k zaščiti vrednot Unije, vključno s spoštovanjem temeljnih pravic, enakosti in demokracije.

(26) Glede na vse večja tveganja, povezana z naravnimi nevarnostmi, podnebnimi in okoljskimi nesrečami, izrednimi zdravstvenimi razmerami, tehnološkimi nesrečami, spreminjajočimi se varnostnimi grožnjami in drugimi motnjami, je bistveno okrepiti zmogljivost Unije in držav članic za predvidevanje kriz ter pripravo in odzivanje nanje. Program bi zato moral podpirati izobraževanje in vključevanje državljanov v pripravljenost na krize ter s tem krepiti družbeno odpornost.

(27) Zato bi moral program podpirati tudi ukrepe, namenjene zaščiti in krepitvi demokracije v Uniji, krepitvi zaupanja javnosti v demokracijo in demokratične institucije, krepitvi demokratične pripravljenosti in odpornosti ter spodbujanju udejstvovanja, sodelovanja in ozaveščenosti državljanov o skupni zgodovini in vrednotah, s čimer bi podprl uveljavljanje njihovih pravic, vključno z volilnimi pravicami, ob polnem spoštovanju pristojnosti držav članic pri organizaciji volitev. Program bi moral prispevati tudi k spodbujanju kritičnega razmišljanja, državljanske udeležbe in demokracije z izobraževanjem kot vseživljenjskimi prizadevanji, da bi vsi državljani imeli spretnosti za prepoznavanje tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja ter dezinformacij.

(28) Program bi moral spodbujati sinergije in dopolnjevanje z instrumentom Globalna Evropa, saj bo s kulturnim sodelovanjem prispeval k napredku mednarodnih kulturnih odnosov Unije in k ciljem zunanjega delovanja Unije.

(29) Program bi moral podpirati tudi financiranje tehnične in organizacijske podpore za izvajanje Uredbe (EU) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta[26], s čimer bi podpiral uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropskih državljanskih pobud. Ta pravica skupaj z drugimi pravicami iz člena 24 PDEU zagotavlja neposredno udeležbo državljanov v demokratičnem življenju Unije.

(30) Za zagotovitev skladnosti bi bilo treba proračunsko jamstvo in finančne instrumente v okviru programa, vključno v kombinaciji z drugimi oblikami nepovratne podpore v operacijah mešanega financiranja, izvrševati v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost na podlagi sporazumov, sklenjenih za tovrstno podporo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost .

[26] Uredba (EU) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o evropski državljanski pobudi (UL L 130, 17.5.2019, str. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj).

(31) Kadar naj bi se podpora v okviru programa zagotovila v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v operaciji mešanega financiranja, bi bilo treba tako podporo zagotoviti izključno z instrumentom InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost.

(32) Komisija bi morala imeti možnost, da proračunske obveznosti razdeli na letne obroke. V tem primeru bi morala Komisija dodeliti letne obroke med izvajanjem programa, ob upoštevanju napredka ukrepov, ki prejmejo finančno pomoč, ocenjenih potreb teh ukrepov in razpoložljivega proračuna.

(33) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta[27]. Ta določa pravila o oblikovanju in izvrševanju splošnega proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, nefinančnih donacijah, javnem naročanju, posrednem izvajanju, finančni pomoči, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.

(34) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta[28], Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95[29], Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96[30] in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939[31] je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 883/2013 in (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot so določena v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta[32]. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

---

[27] Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

[28] Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

[29] Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

[30] Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

[31] Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

[32] Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(35) Program naj bi se izvajal v skladu z Uredbo (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti], ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotrnosti za proračun, vključno s pravili za zagotavljanje enotne uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, iz člena 33(2), točka (d), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in načela enakosti spolov iz člena 33(2), točka (f), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravili za spremljanje in poročanje o smotrnosti programov in dejavnosti Unije, pravili za vzpostavitev portala Unije za financiranje, pravili za ocenjevanje programov ter drugimi horizontalnimi določbami, ki se uporabljajo za vse programe Unije, kot so določbe o informiranju, komuniciranju in prepoznavnosti, ob hkratnem upoštevanju obsega in narave dejavnosti in prednostnih nalog.

(36) Program bi moral podpirati tudi vlogo centrov programa, ki jih lahko države članice ustanovijo in ki bi morali vložnikom zagotavljati smernice in pomoč glede možnosti financiranja in čezmejnega sodelovanja ter tako prispevati k prepoznavnosti in razširjanju programa v skladu z Uredbo (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti]. Centri programa bi morali svoje naloge opravljati neodvisno in brez vmešavanja javnih organov v sprejemanje odločitev ter ne bi smeli biti odgovorni za upravljanje programa[33].

(37) Na podlagi člena 85(1) Sklepa Sveta (EU) 2021/1764[34] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji tega programa ter morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.

(38) Sodelovanje tretjih držav pri specifičnem cilju „Avdiovizualno“ zahteva določeno raven vzajemnosti in regulativne usklajenosti. Zato bi bilo treba pri sklepanju pridružitvenih sporazumov upoštevati položaj njihovih avdiovizualnih trgov, bližino njihovih pravnih okvirov pravnemu redu Unije na področju avdiovizualnih medijev, zlasti Direktivi 2010/13/EU, ter dostop do njihovih shem podpore. To je zlasti pomembno za druge evropske države, katerih avdiovizualna dela imajo koristi od določb Direktive 2010/13/EU, ki spodbujajo evropska dela, zlasti sistema kvot. V posebnem primeru pristopnih držav, držav kandidatk in potencialnih kandidatk je bila zahteva po uskladitvi njihovih nacionalnih zakonodaj z Direktivo 2010/13/EU že vključena v Uredbo (EU) 2021/818 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa. Ta pogoj je bil učinkovita spodbuda za pospešitev njihovega dela pri splošnem usklajevanju s pravnim redom EU z namenom pristopa.

(39) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi nadnacionalne narave izzivov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

---

[33] Za spodbujanje programa na nacionalni ravni, zagotavljanje ustreznih informacij o različnih vrstah finančne podpore, ki so na voljo v okviru politike Unije, ter pomoč izvajalcem, ko zaprosijo za podporo v okviru programa, program podpira vzpostavitev centrov v sodelujočih državah. Centri izvajajo svoje dejavnosti z namenom povečanja dosega, prepoznavnosti in razširjanja rezultatov programa v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 202X/XXXX, ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotrnosti za proračun, vključno s pravili, ki veljajo za vse programe Unije glede obveznosti informiranja, komuniciranja in zagotavljanja prepoznavnosti, zlasti obveznosti za upravičence in izvajalske partnerje.

[34] Sklep Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo) (UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(40) Ta uredba vzpostavlja program za obdobje 2028–2034, ki je naslednik programov, vzpostavljenih z uredbama (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818 za obdobje 2021–2027. Uredbi (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818 bi zato bilo treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja program „AgoraEU“ (v nadaljnjem besedilu: program) ter določa cilje programa, njegov proračun za obdobje 2028–2034, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takšnega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporablja naslednja opredelitev pojma:

„postopek dodeljevanja“ pomeni postopek dodeljevanja, kot je opredeljen v členu 2, točka 3, Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, in postopke za pooblastitev izvrševanja in zagotavljanja podpore s finančnimi instrumenti, odobritev proračunskega jamstva ali zagotavljanje podpore v okviru proračunskega jamstva.

Člen 3

Cilji programa

(1) Splošni cilji programa so spodbujati kulturno in jezikovno raznolikost ter dediščino, povečati konkurenčnost kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, zlasti sektor medijev in avdiovizualni sektor, zaščititi umetniško in medijsko svobodo ter varovati in spodbujati enakost, aktivno državljanstvo, pravice in vrednote, zapisane v Pogodbah in Listini, s čimer se krepita demokratična udeležba in družbena odpornost.

(2) V okviru splošnih ciljev iz odstavka 1 ima program naslednje sklope, s katerimi se uresničujejo naslednji specifični cilji:

(a) sklop „Ustvarjalna Evropa – Kultura“:

i. prispeva k čezmejnemu kulturnemu ustvarjanju, sodelovanju, udeležbi in dostopnosti ter čezmejnemu kroženju raznolikih kulturnih del, hkrati pa krepi socialno, gospodarsko in mednarodno razsežnost kulturnih in ustvarjalnih sektorjev (v nadaljnjem besedilu: kultura);

(b) sklop „MEDIA+“:

i. prispeva h kulturni raznolikosti in konkurenčnosti avdiovizualnega sektorja in sektorja videoiger, zlasti z izboljšanjem ustvarjanja in čezmejne distribucije evropskih vsebin ter dostopa državljanov do njih (v nadaljnjem besedilu: avdiovizualno);

ii. prispeva k svobodnemu, delujočemu in raznolikemu informacijskemu ekosistemu Unije, zlasti s podpiranjem svobodnega in neodvisnega novinarstva ter novičarskih medijev, izboljšanjem dostopa državljanov do zaupanja vrednih informacij in bojem proti dezinformacijam (v nadaljnjem besedilu: novice);

(c) sklop „Demokracija, državljani, enakost, pravice in vrednote“ (CERV+):

i. prispeva k varstvu in spodbujanju temeljnih pravic, enakosti in nediskriminacije ter pravic državljanov Unije, zagotovljenih s Pogodbama, vključno s prostim gibanjem državljanov, ter k opolnomočenju civilne družbe (v nadaljnjem besedilu: pravice, enakost, državljani in civilna družba);

ii. prispeva k boju proti nasilju na podlagi spola, nasilju nad otroki in drugimi skupinami, ki so izpostavljene takemu nasilju (v nadaljnjem besedilu: Daphne);

iii. prispeva h krepitvi demokratične udeležbe in spoštovanju pravne države (v nadaljnjem besedilu: demokratična udeležba in pravna država).

(3) Za čim večji učinek in okrepitev sinergij med sklopi iz odstavka 2 program podpira medsektorske in horizontalne dejavnosti, ki prispevajo k splošnemu cilju iz odstavka 1, zlasti z razvojem sinergij med kulturnim, medijskim in državljanskim področjem ter spodbujanjem medsektorskega sodelovanja in inovacij.

Poglavje II

Sklop Ustvarjalna Evropa – Kultura

Člen 4

Kultura

V okviru sklopa Ustvarjalna Evropa – Kultura je specifični cilj „kultura“, ki zajema kulturne in ustvarjalne sektorje, osredotočen na:

(a) spodbujanje čezmejnega ustvarjanja, sodelovanja in izmenjav v različnih oblikah, tudi z mobilnostjo umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev, umetniškimi rezidencami ter partnerstvi med organizacijami vseh velikosti;

(b) izboljšanje dostopa do kulture in kulturne dediščine za vse in udeležbe v njiju, zlasti za mlade, ter krepitev družbene odpornosti in socialne kohezije, zlasti medgeneracijske pravičnosti, enakosti in raznolikosti, s kulturnim udejstvovanjem;

(c) podporo kroženju, distribuciji, promociji in prepoznavnosti raznolikih evropskih kulturnih vsebin prek različnih kanalov v Uniji in na mednarodni ravni, tudi prek evropskih platform za še neuveljavljene umetnike, s podporo subjektom, cilj katerih sta usposabljanje in spodbujanje mladih umetnikov, nagradami, ki spodbujajo umetniško nadarjenost in odličnost, pobudami za turneje, festivali in prevajanjem;

(d) krepitev zmogljivosti in spretnosti v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih za spodbujanje inovacij in konkurenčnosti ter obvladovanje zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podporo mrežam kulturnih in ustvarjalnih organizacij ter z usposabljanjem in dejavnostmi vzajemnega učenja;

(e) spodbujanje razvoja kulturne politike s sodelovanjem in izmenjavo dobrih praks na ravni Unije ter izboljšanje dokazne podlage z boljšim zbiranjem podatkov, analizo in pilotnimi ukrepi;

(f) spodbujanje mednarodnih kulturnih povezav Unije in prispevanje k ciljem zunanjega delovanja Unije s kulturnim sodelovanjem;

(g) podpiranje izvajanja Sklepa št. 445/2014/EU[35] in Sklepa št. 1194/2011/EU[36] Evropskega parlamenta in Sveta.

Izvajanje specifičnega cilja „kultura“ poteka ob polnem spoštovanju umetniške svobode in raznolikosti kulturnih izrazov ter prispeva k izboljšanju delovnih pogojev za umetnike ter kulturne in ustvarjalne delavce.

Poglavje III

Sklop MEDIA+

Člen 5

Avdiovizualno

V okviru sklopa MEDIA+ je specifični cilj „avdiovizualno“ osredotočen na:

(a) podpiranje ustvarjanja evropskih avdiovizualnih del v različnih formatih in zvrsteh, s potencialom, da dosežejo raznoliko občinstvo prek meja;

[35] Sklep št. 445/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi aktivnosti Unije za Evropske prestolnice kulture za leta od 2020 do 2033 in o razveljavitvi Sklepa št. 1622/2006/ES (UL L 132, 3.5.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj).

[36] Sklep št. 1194/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uvedbi ukrepa Evropske unije za znak evropske dediščine (UL L 303, 22.11.2011, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj).

(b) spodbujanje čezmejnega kroženja, distribucije, vidnosti in prepoznavnosti evropskih avdiovizualnih del na vseh medijih v Uniji in na mednarodni ravni, vključno z usklajenimi distribucijskimi strategijami ter orodji za trženje in promocijo;

(c) pridobivanje občinstva za evropska avdiovizualna dela, tudi prek mreže evropskih kinematografov, festivalov in kampanj ozaveščanja, s posebnim poudarkom na mladih Evropejcih in zapostavljenih skupnostih;

(d) podpiranje razvoja in izdelave prototipov evropskih videoiger in potopitvenih vsebin, vključno s tržnim preizkusom, promocijo in odkrivnostjo, strategijami, usmerjenimi v občinstvo, ter distribucijo na vseh platformah;

(e) spodbujanje razvoja talentov, podporo dostopu do financiranja, izmenjavo in mreženje med podjetji, sprejetje inovativnih orodij in poslovnih modelov ter strategij izkoriščanja intelektualne lastnine v več medijih, zlasti kot odziv na ustvarjalne, tržne in tehnološke spremembe;

(f) spodbujanje političnega dialoga, izmenjavo dobrih praks, zbiranje in analizo podatkov, vključno s plačilom prispevka za članstvo Unije v Evropskem avdiovizualnem observatoriju;

(g) prispevanje k izvajanju Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta[37].

Izvajanje specifičnega cilja „avdiovizualno“ poteka ob polnem spoštovanju umetniške svobode in zagotavljanju sodelovanja med subjekti iz držav članic z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi.

Člen 6

Novice

V okviru sklopa MEDIA+ je specifični cilj „novice“ osredotočen na:

(a) zaščito medijskih hiš in novinarjev, zlasti kadar se soočajo z grožnjami, spremljanje, ocenjevanje in obravnavanje tveganj za svobodo in pluralnost medijev na notranjem trgu ter spodbujanje novinarskih in uredniških standardov;

(b) izboljšanje produkcije, distribucije in uporabe strokovnih novinarskih vsebin, vključno s poročanjem o zadevah Unije, preiskovalnim novinarstvom, lokalnimi novicami in mediji v javnem interesu;

(c) podpiranje digitalne preobrazbe novičarskih organizacij, inovativnih praks, novih produkcijskih, distribucijskih in poslovnih modelov, olajševanje dostopa do financiranja ter spodbujanje čezmejnih dejavnosti

[37] Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (UL L 95, 15.4.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

in preusposabljanja ter izpopolnjevanja strokovnjakov v novičarskih medijih;

(d) krepitev sodelovanja in spodbujanje ukrepov za spremljanje in zaščito spletnega informacijskega prostora, vključno z odkrivanjem dezinformacij ter tujega manipuliranja in vmešavanja ter bojem proti temu, s čimer se prispeva k večji odpornosti v Uniji;

(e) spodbujanje dejavnosti digitalne in medijske pismenosti, da bi se državljanom, vključno z mladimi, omogočila uporaba in razvoj kritičnega razumevanja informacijskega ekosistema;

(f) krepitev političnega dialoga, zbiranja in analize podatkov ter razvoja skupnih standardov, vključno s podporo delu Evropskega odbora za medijske storitve.

Izvajanje specifičnega cilja „novice“ poteka ob polnem spoštovanju neodvisne uredniške politike medijev in strokovnih standardov.

Poglavje IV

Sklop CERV+

Člen 7

Pravice, enakost, državljani in civilna družba

V okviru sklopa CERV+ je specifični cilj „pravice, enakost, državljani in civilna družba“ osredotočen na:

(a) spodbujanje enakosti ter preprečevanje diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti ter vseh oblik rasizma in nestrpnosti ter boj proti njej;

(b) spodbujanje enakosti spolov, vključevanje vidika spola in opolnomočenje žensk ter varstvo in spodbujanje polnega uživanja pravic žensk;

(c) spodbujanje dostopnosti ter varstvo in uveljavljanje pravic invalidov, podpiranje izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov v EU;

(d) varstvo in spodbujanje pravic otrok;

(e) varstvo in spodbujanje svobode izražanja, pravice do zasebnosti, varstva osebnih podatkov in pravic v digitalnem prostoru;

(f) spodbujanje živahnega prostora civilne družbe s krepitvijo zmogljivosti in zagotavljanjem finančne podpore organizacijam civilne družbe, zagovornikom človekovih pravic in drugim ustreznim akterjem, ki so na vseh ravneh dejavni pri varstvu in spodbujanju pravic, določenih v Pogodbi, ter ozaveščanju državljanov o njih, spodbujanju demokratične odpornosti EU, nediskriminacije

in enakosti, širše pa tudi vrednot Unije, kot so spoštovanje temeljnih pravic, pravna država, demokracija, ter pri varstvu in spodbujanju spoštovanja Listine.

Člen 8

Daphne

V okviru sklopa CERV+ je specifični cilj „Daphne“ osredotočen na:

(a) preprečevanje vseh oblik nasilja na podlagi spola nad ženskami in dekleti, nasilja v družini ter nasilja nad otroki, mladimi in starejšimi, LGBTIQ osebami, invalidi in drugimi ogroženimi skupinami, odzivanje nanje in boj proti njim na vseh ravneh;

(b) zaščita vseh neposrednih in posrednih žrtev nasilja iz točke (a) in oseb, ki so preživele tako nasilje, ter njihova podpora;

(c) podpiranje doseganja ciljev Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima v Uniji.

Člen 9

Demokratična udeležba in pravna država

V okviru sklopa CERV+ je specifični cilj programa „demokratična udeležba in pravna država“ osredotočen na:

(a) varstvo in spodbujanje pravic, ki izhajajo iz državljanstva Unije, ter udeležbe in udejstvovanja državljanov v demokratičnem in državljanskem življenju Unije ter podpiranje odprtih, odpornih, na pravicah temelječih in enakopravnih družb, osnovanih na pravni državi;

(b) podpiranje svobodnih, pravičnih, odpornih, dostopnih in vključujočih volilnih in demokratičnih procesov;

(c) spodbujanje državljanske zavesti in boljšega razumevanja Unije, njene skupne zgodovine, spomina in raznolikosti za krepitev medsebojnega razumevanja in strpnosti.

Poglavje V

Medsektorske in horizontalne prednostne naloge ter dejavnosti

Člen 10

V okviru splošnih ciljev iz člena 3 program podpira naslednje medsektorske in horizontalne prednostne naloge ter dejavnosti:

(a) medsektorsko sodelovanje in inovacije na področju kulture, medijev in civilne družbe ter zaščita integritete javnega diskurza, s čimer se krepijo demokratična odpornost, družbena pripravljenost ter kulturno in državljansko udejstvovanje;

(b) odgovorno uporabo inovativnih orodij in vsebinskih tehnologij, zlasti umetne inteligence, in razvoj spretnosti ter krepitev zmogljivosti z medsektorskimi pristopi;

(c) ukrepe za razvoj, izvajanje in spremljanje ustrezne zakonodaje in politike Unije na področju kulture, medijev in državljanstva, po potrebi tudi s sodelovanjem med nacionalnimi organi in deležniki;

(d) v skladu z določbami Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti], spodbujanje programa in njegovih možnosti financiranja, tudi prek centrov programa, s čimer se krepijo doseg, prepoznavnost in razširjanje rezultatov programa.

Financiranje medsektorskih in horizontalnih prednostnih nalog ter dejavnosti se določi glede na njihovo naravo in obseg.

Poglavje VI

Finančne določbe

Člen 11

Proračun

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2028–2034 znašajo 8 582 000 000 EUR v tekočih cenah.

2. Proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo na več let v letne obroke.

3. Odobritve se lahko knjižijo v proračun Unije po letu 2034, da se pokrijejo potrebni odhodki in omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do konca programa.

4. Finančna sredstva iz odstavka 1 tega člena in zneski dodatnih sredstev iz člena 12 se lahko uporabijo tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, korporativni informacijskotehnološki sistemi in platforme ter dejavnosti informiranja in komuniciranja, vključno s korporativnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, ter za vso drugo tehnično in upravno pomoč ali odhodke, povezane z zaposlenimi, ki jih ima Komisija pri upravljanju programa.

Člen 12

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, organi in agencije Unije, tretje države, mednarodne organizacije, mednarodne finančne institucije ali druge tretje strani lahko zagotovijo dodatne finančne ali nefinančne prispevke za program. Dodatni finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka (a), (d) ali (e), ali člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo dajo na voljo za program. Komisija ta sredstva izvršuje neposredno ali posredno v skladu s členom 62(1), točka (a) ali (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodajo se znesku iz člena 11(1) te uredbe. Uporabijo se v korist zadevne države članice. Kadar Komisija za dodatne zneske, ki so tako dani na

voljo za program, ne sklene pravne obveznosti v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, se lahko ustrezni zneski, za katere niso sklenjene obveznosti, na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo nazaj v enega ali več zadevnih izvornih programov ali njihovih naslednikov.

Člen 13

Alternativno, kombinirano in kumulativno financiranje

1. Program se izvaja v sinergiji z drugimi programi Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek Unije iz drugega programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa. Za ustrezni prispevek se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije, lahko pa se za vse prispevke uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. Če se vsi prispevki Unije zagotavljajo na podlagi upravičenih stroškov, kumulativna podpora iz proračuna Unije ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa in se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.

2. Postopki dodeljevanja v okviru programa se lahko izvedejo skupaj v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja z državami članicami, institucijami, organi in agencijami Unije, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami, mednarodnimi finančnimi institucijami ali drugimi tretjimi stranmi (v nadaljnjem besedilu: partnerji v skupnem postopku dodeljevanja), če je zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije. Za take postopke se uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. V ta namen lahko partnerji v skupnem postopku dodeljevanja dajo sredstva na voljo programu v skladu s členom 12 te uredbe ali pa se lahko pooblastijo za izvajanje postopka dodeljevanja, po potrebi v skladu s členom 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skupnih postopkih dodeljevanja lahko ocenjevalni odbor iz člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 sestavljajo tudi člani, ki so predstavniki partnerjev v navedenem postopku.

Člen 14

Tretje države, pridružene programu

1. V programu lahko kot polno ali delno pridružene sodelujejo naslednje tretje države, in sicer v skladu s cilji iz člena 3 ter ustreznimi mednarodnimi sporazumi ali v okviru teh sporazumov sprejetimi sklepi, ki se uporabljajo za:

   (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, ter evropske mikrodržave;

   (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke:

   (c) države evropske sosedske politike;

   (d) druge tretje države.

2. Pridružitveni sporazumi za sodelovanje v programu:

   (a) zagotavljajo pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programu;

   (b) določajo pogoje za sodelovanje v programu Unije, vključno z izračunom finančnih prispevkov, sestavljenih iz operativnega prispevka in pristojbine za sodelovanje, za program in njegove splošne upravne stroške;

(c) na tretjo državo ne prenašajo nobenega pooblastila za odločanje v programu;

(d) jamčijo pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovodenje in ščiti svoje finančne interese;

(e) po potrebi zagotavljajo zaščito interesov Unije v zvezi z varnostjo in javnim redom.

Za namene točke (d) tretja država podeli potrebne pravice in dostop, ki se zahtevajo na podlagi Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013, ter zagotovi, da so sklepi o izvršbi, ki nalagajo denarno obveznost na podlagi člena 299 PDEU, ter sodbe in sklepi Sodišča Evropske unije izvršilni naslov.

3. Pridružitveni sporazumi, ki omogočajo sodelovanje pri specifičnem cilju „avdiovizualno“ iz člena 3, upoštevajo položaj avdiovizualnega trga v zadevni državi, vključno z bližino njihovega pravnega okvira pravnemu redu Unije na področju avdiovizualnih medijev in dostopom do enakovrednih shem podpore, zlasti glede drugih evropskih držav. Sporazumi, sklenjeni z državami iz odstavka 1, točka (b), zahtevajo uskladitev njihove nacionalne zakonodaje z Direktivo 2010/13/EU za omogočanje sodelovanja pri specifičnem cilju „avdiovizualno“.

Člen 15

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), točka (c), navedene uredbe.

1. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, zlasti kot nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila in nefinančne donacije.

2. Kadar se podpora zagotovi v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v operaciji mešanega financiranja, se zagotovi izključno z instrumentom InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost in se izvršuje v skladu z veljavnimi pravili instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost na podlagi sporazumov, sklenjenih za tovrstno podporo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost.

3. Podpora Unije v obliki proračunskega jamstva se zagotovi do najvišjega možnega zneska proračunskega jamstva, določenega z uredbo o Evropskem skladu za konkurenčnost.

4. Kadar se za program uporablja instrument InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost, se določijo rezervacije za proračunsko jamstvo in financiranje finančnih instrumentov, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v obliki operacije mešanega financiranja.

5. Kadar se financiranje Unije zagotovi v obliki nepovratnih sredstev, se financiranje zagotovi kot financiranje, ki ni povezano s stroški, ali po potrebi z uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509. Financiranje se lahko zagotovi v obliki povračila dejanskih upravičenih stroškov le, kadar ciljev ukrepa ni mogoče doseči drugače.

6. Za namene člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 lahko komisijo za ocenjevanje delno ali v celoti sestavljajo neodvisni zunanji strokovnjaki.

7. Za subjekte, ki zaprosijo za financiranje v okviru sklopa Kultura programa Ustvarjalna Evropa, ki so v zadnjih dveh letih več kot 50 % svojega letnega prihodka prejeli iz javnih sredstev, se šteje, da imajo potrebno finančno, strokovno in upravno zmogljivost za izvajanje dejavnosti v okviru programa. Od njih se ne zahteva predložitev nadaljnje dokumentacije za dokaz te zmogljivost.

Člen 16

Upravičenost

1. Merila za upravičenost se za podporo doseganju ciljev iz člena 3 določijo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 in se uporabljajo za vse postopke dodeljevanja v okviru programa.

2. V postopkih dodeljevanja v okviru neposrednega in posrednega upravljanja je lahko do zagotavljanja ali prejemanja podpore Unije upravičen eden ali več naslednjih pravnih subjektov:

   (a) subjekti s sedežem v državah članicah;

   (b) subjekti s sedežem v pridruženi tretji državi;

   (c) mednarodne organizacije;

   (d) drugi subjekti s sedežem v nepridruženih tretjih državah, kadar je financiranje takih subjektov bistveno za izvajanje ukrepa in prispeva k ciljem iz člena 3.

3. Dodatno k členu 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 lahko pridružene tretje države iz člena 14(1) te uredbe po potrebi sodelujejo v katerem koli mehanizmu javnega naročanja iz člena 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in imajo od njega koristi. Pravila, ki se uporabljajo za države članice, se smiselno uporabljajo za sodelujoče pridružene tretje države.

4. Postopki dodeljevanja, ki vplivajo na varnost ali javni red, zlasti v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi Unije ali njenih držav članic, se omejijo v skladu s členom 136 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

5. V programu dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se lahko podrobneje opredelijo merila za upravičenost iz te uredbe ali določijo dodatna merila za upravičenost za določene ukrepe.

6. Evropski mreži nacionalnih organov za enakost (Equinet) se lahko brez razpisa za zbiranje predlogov dodelijo nepovratna sredstva za poslovanje za kritje odhodkov, povezanih s stalnim delovnim programom mreže Equinet.

Člen 17

Program dela

Program se izvaja s programi dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Programi dela po potrebi določijo dejavnosti in z njimi povezane zneske podpore Unije, ki se izvršijo v okviru instrumenta InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost.

Poglavje VII

Končne določbe

Člen 18

Razveljavitev

Uredbi (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 19

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov do njihovega zaključka v skladu z uredbama (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818.

Člen 20

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik/predsednica	*predsednica*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE ... 3
1.1 Naslov predloga/pobude ... 3
1.2 Zadevna področja ... 3
1.3 Cilji ... 3
1.3.1 Splošni cilji ... 3
1.3.2 Specifični cilji ... 3
1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice ... 3
1.3.4 Kazalniki smotrnosti ... 3
1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša ... 4
1.5 Utemeljitev predloga/pobude ... 4
1.5.1 Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude ... 4
1.5.2 Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same ... 4
1.5.3 Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti ... 4
1.5.4 Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti ... 5
1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev ... 5
1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic ... 6
1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna ... 6
2. UKREPI UPRAVLJANJA ... 8
2.1 Pravila o spremljanju in poročanju ... 8
2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi ... 8
2.2.1 Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol ... 8
2.2.2 Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje ... 8
2.2.3 Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku) ... 8
2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti ... 9
3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE ... 10
3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice 10

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve 12
3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje 12
3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna 12
3.2.1.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov 17
3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje 22
3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve 24
3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna 24
3.2.3.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov 24
3.2.3.3 Odobritve skupaj 24
3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih 25
3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna 25
3.2.4.2 Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov 26
3.2.4.3 Potrebe po človeških virih skupaj 26
3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami 28
3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom 28
3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju 28
3.3 Ocenjene posledice za prihodke 29
4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI 29
4.1 Zahteve digitalnega pomena 30
4.2 Podatki 30
4.3 Digitalne rešitve 31
4.4 Ocena interoperabilnosti 31
4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju 32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „AgoraEU“ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818

1.2 Zadevna področja

Kultura, avdiovizualno področje in mediji, temeljne pravice, enakost in nediskriminacija, pravna država, civilna družba, demokratična udeležba.

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Splošni cilji programa so spodbujati kulturno in jezikovno raznolikost ter dediščino, povečati konkurenčnost kulturnega in ustvarjalnega sektorja, zlasti sektor medijev in avdiovizualni sektor, zaščititi umetniško in medijsko svobodo ter varovati in spodbujati enakost, aktivno državljanstvo, pravice in vrednote, kot so zagotovljeni s Pogodbama in Listino, s čimer se krepita demokratična udeležba in družbena odpornost v Uniji.

1.3.2 Specifični cilji

Program bo podprl naslednje specifične cilje:

(a) prispeva k čezmejnemu kulturnemu ustvarjanju, sodelovanju, udeležbi in dostopnosti ter čezmejnemu kroženju raznolikih kulturnih del, hkrati pa krepi socialno, gospodarsko in mednarodno razsežnost kulturnih in ustvarjalnih sektorjev (v nadaljnjem besedilu: kultura);

(b) prispeva h kulturni raznolikosti in konkurenčnosti avdiovizualnega sektorja in sektorja videoiger, zlasti z izboljšanjem ustvarjanja in čezmejne distribucije evropskih vsebin ter dostopa državljanov do njih (v nadaljnjem besedilu: avdiovizualno);

(c) prispeva k svobodnemu, delujočemu in raznolikemu informacijskemu ekosistemu Unije, zlasti s podpiranjem svobodnega in neodvisnega novinarstva ter novičarskih medijev, izboljšanjem dostopa državljanov do zaupanja vrednih informacij in bojem proti dezinformacijam (v nadaljnjem besedilu: novice);

(d) prispeva k varstvu in spodbujanju temeljnih pravic, enakosti in nediskriminacije ter pravic državljanov Unije, zagotovljenih s Pogodbama, vključno s prostim gibanjem državljanov, ter k opolnomočenju civilne družbe (v nadaljnjem besedilu: pravice, enakost, državljani in civilna družba);

(e) prispeva k boju proti nasilju na podlagi spola, nasilju nad otroki in drugimi skupinami, ki so izpostavljene takemu nasilju (v nadaljnjem besedilu: Daphne);

(f) prispeva h krepitvi demokratične udeležbe in spoštovanju pravne države (v nadaljnjem besedilu: demokratična udeležba in pravna država).

Za čim večji učinek in okrepitev sinergij program podpira medsektorske in horizontalne dejavnosti, ki prispevajo k splošnim ciljem, zlasti z razvojem sinergij med kulturnim, medijskim in državljanskim področjem ter spodbujanjem medsektorskega sodelovanja in inovacij.

1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Program bo pozitivno vplival na čezmejno kulturno sodelovanje, kulturno udejstvovanje in dostopnost ter kroženje raznolikih kulturnih del. To bo doseženo s spodbujanjem sodelovanja, ustvarjanja, mreženja in združevanja izkušenj v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, podpiranjem kroženja raznolikih kulturnih vsebin in dostopa do kulturne raznolikosti ter dediščine in s podpiranjem mobilnosti umetnikov in delavcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih prek nacionalnih meja. Ukrepi bodo med drugim privedli do boljše opremljenosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev za reševanje ključnih izzivov, okrepljenega ustvarjalnega potenciala v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih v zvezi z umetniško svobodo, bolj raznolikega kroženja kulturnih vsebin prek nacionalnih meja, večjega števila umetnikov in strokovnjakov v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, ki širijo svojo poklicno pot, večjega in bolj vključujočega dostopa do raznolikejših kulturnih vsebin in dediščine, okrepljenih mednarodnih kulturnih partnerstev in izmenjav, večje digitalizacije, dostopa, ohranjanja in ponovne uporabe digitalne dediščine.

Program bo pozitivno vplival na podpiranje ustvarjanja, kroženja in dostopa do avdiovizualnih in medijskih vsebin EU ter raznolikega informacijskega trga. Podpora avdiovizualnim delom bo prispevala h krepitvi evropske kulturne raznolikosti in konkurenčnosti, na primer s koprodukcijami. Prinesel bo tudi izboljšave pri ustvarjanju in kroženju vsebin videoiger ter dostopu do njih in spodbujal izkoriščanje intelektualne lastnine med mediji. Integriteta informacijskega trga EU bo zaščitena s podporo pluralnosti in neodvisnosti medijev, sposobnostjo preživetja medijev in medijske pismenosti ter s krepitvijo situacijskega zavedanja.

Program bo pozitivno vplival na varstvo in spodbujanje temeljnih pravic in nediskriminacije ter na uspešen prostor civilne družbe. Ukrepi bodo povečali prepoznavnost temeljnih pravic in ozaveščenost o njih ter zmanjšali diskriminacijo in nadlegovanje. Ukrepi bodo imeli tudi učinek zaščite posameznikov, zlasti žensk, otrok in ogroženih skupin, pred nasiljem ter podpore žrtvam pri odpravljanju njegovih posledic. Državljani in organizacije bodo lahko smiselno sodelovali v političnem, gospodarskem, družbenem in kulturnem življenju svojih družb. Državljani bodo lahko svobodno izražali svoja stališča, izbirali politične voditelje in odločali o svoji prihodnosti.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Kazalniki izložkov in rezultatov za spremljanje napredka in dosežkov tega programa ustrezajo skupnim kazalnikom iz Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti].

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

¨ Nov ukrep

¨ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa[38]

☒ Podaljšanje obstoječega ukrepa

[38] Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

¨Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Program bo prispeval k reševanju posebnih in skupnih izzivov ter spodbujanju sinergij na področju kulture, medijev in civilne družbe, pri čemer bo upošteval posebno naravo in izzive različnih področij politike, njihove različne ciljne skupine ter njihove posebne potrebe. Z združevanjem podpore na teh področjih bo Unija bolje opremljena za obravnavanje ponavljajočih se ter tudi novih in nastajajočih prednostnih nalog politike, kot so zaščita demokracije, pravic in enakosti, spodbujanje spodbudnega prostora za civilno družbo, prispevanje h kulturni in jezikovni raznolikosti ter varstvu kulturne dediščine, krepitev kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter povečanje njihove odpornosti, spodbujanje svobode in pluralnosti medijev ter krepitev gospodarske rasti medijskih in kulturnih akterjev.

1.5.2 Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Razlogi za ukrepanje na ravni EU (predhodno)

Financiranje iz programa se osredotoča na dejavnosti, v katerih posredovanje EU lahko prinese dodatno vrednost v primerjavi s samostojnim ukrepanjem držav članic.

Zlasti:

– obravnavanje nadnacionalnih in skupnih izzivov (npr. krčenje prostora civilne družbe, grožnje svobodi in pluralnosti medijev, razdrobljenost kulturnega, ustvarjalnega in medijskega sektorja po nacionalnih in jezikovnih mejah): te izzive države članice težko zadostno obravnavajo same. Prizadevanja na ravni EU omogočajo sodelovanje, krepitev zmogljivosti, vzajemno učenje ter združevanje virov, izmenjavo strokovnega znanja in dobrih praks;

– samo financiranje in politike na nacionalni ravni niso dovolj za zaščito in spodbujanje vrednot in demokratičnih standardov EU ter za varovanje prostora civilne družbe. To velja tudi za splošno konkurenčnost in raznolikost medijev, avdiovizualnega ter drugih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev;

– podpora EU je bistvena za ohranjanje dostopa do avdiovizualnih in kulturnih vsebin v vseh državah članicah ter visoke ravni varstva temeljnih pravic;

– podpora EU zapolnjuje vrzeli v financiranju in storitvah, ki niso zajete na ravni držav članic;

– ukrepanje EU je ključnega pomena za spodbujanje vrednot Unije na mednarodni ravni, pri čemer se mednarodni standardi izvajajo skladno z notranjimi politikami.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost EU (naknadno)

– ukrepi na ravni EU bodo omogočili nadnacionalno sodelovanje, združevanje virov in izmenjavo dobrih praks med državami članicami, kar bo povzročilo bolj usklajene in učinkovitejše odzive na skupne izzive;

– podpora EU bo dopolnjevala nacionalne ukrepe, tako da bo podpirala področja, ki so na nacionalni ravni premalo financirana ali neprednostna;

– ukrepi EU bodo povečali mobilnost strokovnjakov in kroženje, kar bo okrepilo delovanje notranjega trga ter kulturno in jezikovno raznolikost;

– ukrepi na ravni EU bodo povečali ozaveščenost o pravicah ter spodbujali pomen državljanstva EU in medsebojnega razumevanja, in sicer z večjo ozaveščenostjo in spoštovanjem kulturne raznolikosti, zaščito in spodbujanjem vrednot Unije, krepitvijo demokratične in družbene odpornosti ter zaupanja vrednim informacijskim prostorom, tj. cilji, ki jih zgolj z nacionalnimi ukrepi ni mogoče v celoti doseči;

– podpora EU bo spodbujala čezmejni dostop do medijskih, avdiovizualnih ter drugih kulturnih in ustvarjalnih vsebin za evropske državljane.

1.5.3 Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Rezultati vmesnih ocen za obdobje 2021–2027 kažejo, da so obstoječi programi v veliki meri izpolnili svoje cilje politike in zagotovili dodano vrednost EU, hkrati pa izpostavljajo področja, kjer so potrebne izboljšave pri zasnovi. Vmesna ocena programa Državljani, enakost, pravice in vrednote (CERV) je na primer potrdila, da program na področju financiranja vrednot in temeljnih pravic zavzema sicer večinoma prazen prostor. Program Ustvarjalna Evropa prispeva k podpiranju kulturne in jezikovne raznolikosti s povečanjem dostopa ljudi do raznolikih evropskih vsebin, avdiovizualnim in drugim ustvarjalnim ter kulturnim izvajalcem pa pomaga, da se širijo na evropski ravni in postajajo konkurenčnejši. Ocena multimedijskih ukrepov je prav tako potrdila dodano vrednost podpore neodvisnemu poročanju o zadevah EU.

Oceni prav tako opozarjata na področja, kjer bi bilo mogoče izboljšati zasnovo. Ta vključujejo razširitev dosega programov, olajšanje dostopa, poenostavitev upravljanja, izboljšanje spremljanja, krepitev sinergij in preprečevanje prekrivanja z drugimi programi ter povečanje prožnosti za soočanje z novimi izzivi.

1.5.4 Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Pobuda je del predloga večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034.

Pobuda je usklajena s krovnimi prednostnimi nalogami politike Komisije za obdobje 2024–2029, in sicer v smislu 1. podpore ljudem, krepitve naših družb in našega socialnega modela; 2. zaščite naše demokracije in ohranjanja naših vrednot 3. trajnostne blaginje in konkurenčnosti Evrope in 4. globalne Evrope.

1. Sinergije s politikami za podporo ljudem ter krepitev naših družb in socialnega modela

Spodbujale se bodo sinergije med pobudami na področju medijev, kulture, vrednot in pravic ter prihodnjimi ukrepi na področju izobraževanja, solidarnosti in mladih. Te sinergije, kot so na področju medijske pismenosti, digitalnih veščin, državljanskega udejstvovanja in državljanske vzgoje, izobraževanja o umetnosti in kulturi ter razvoja spretnosti in vključevanja, se bodo spodbujale v skladu s cilji evropske strategije za mlade in poročila o državljanstvu EU ter drugimi prihodnjimi političnimi pobudami. Pobuda dopolnjuje nekatere pobude na področju zaposlovanja in socialnih politik. Zagotavljanje enakega dostopa do pravic in spodbujanje raznolikosti bo podprlo

socialno vključevanje in pravične trge dela. Kulturni in ustvarjalni sektorji ter medijske industrije bodo dejavno prispevali k izpopolnjevanju in prekvalifikaciji strokovnjakov v okviru unije spretnosti, prav tako pa bodo verjetno spodbujali ustvarjanje delovnih mest v teh sektorjih. Kulturni in ustvarjalni sektorji bodo osredotočeni tudi na izboljšanje delovnih pogojev umetnikov ter kulturnih in ustvarjalnih delavcev.

2. Sinergije s pravosodnimi politikami

Usklajenost pravosodnih politik in pravne države ustvarja trden okvir, ki zagotavlja odgovornost, spodbuja pravno usklajenost med državami članicami ter varuje temeljne pravice, s čimer se krepita zaupanje in sodelovanje v Uniji. Razmerje med temeljnimi pravicami in pravosodnimi politikami je ključno za oblikovanje pravičnih in poštenih družb. Temeljne pravice – od pravice do poštenega sojenja, nediskriminacije do varstva zasebnosti – določajo bistvene standarde, ki jih morajo pravosodni sistemi spoštovati, abstraktna načela pa spreminjajo v konkretne pravne ukrepe in prakse. Na primer, protidiskriminacijska zakonodaja uveljavlja načelo enakosti pred zakonom. Sinergija med temeljnimi pravicami in pravosodnimi politikami tako zagotavlja, da pravni sistemi ne preprečujejo le zlorab, temveč dejavno spodbujajo dostojanstvo, enakost in svobodo. Ta sinergija je bistvena za krepitev zaupanja javnosti v pravne institucije, spodbujanje socialne kohezije in končno zagotavljanje, da je pravosodje dostopno in smiselno za vse posameznike. V ta namen se bodo spodbujale sinergije med tem programom in prihodnjim programom za pravosodje.

3. Sinergije s politikami za enotni trg in konkurenčnost

Pobuda bo dopolnjevala okvir politike EU za enotni trg in gospodarsko konkurenčnost. Temelji zlasti na poročilu o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024, ki uporablja ekosistemski pristop za krepitev odpornosti in strateške avtonomije ključnih industrijskih sektorjev, vključno s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji. Odraža tudi cilje kompasa za konkurenčnost, ki določa jasna merila za izboljšanje dolgoročne produktivnosti EU in spodbujanje inovacij.

Pobuda bo okrepila sinergije s prihodnjim Evropskim skladom za konkurenčnost in prihodnjim programom za raziskave in inovacije. To vključuje podporo multidisciplinarnim raziskavam na različnih področjih, vključno z demokracijo, vrednotami, enakostjo in dezinformacijami, pa tudi na digitalnih in industrijskih področjih, tesno povezanih s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji (npr. razširjena resničnost, potopitvena okolja, novi mediji). Poleg tega predlog prispeva k obravnavanju digitalne preobrazbe Evrope v skladu s cilji digitalnega desetletja do leta 2030.

4. Sinergije s politikami za globalno Evropo

Prihodnji program bo dopolnjeval ukrepe, ki se financirajo iz zunanjega delovanja Unije. Na primer, s spodbujanjem kulturnih izmenjav ter podpiranjem medijskih in avdiovizualnih vsebin EU po vsem svetu, tudi prek mednarodnega sodelovanja, bo odprl nove trge, privabil svetovne talente ter povečal vpliv in privlačnost EU na svetovnem prizorišču.

1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

–

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ **Časovno omejeno:**

– ☒ od 1. 1. 2028 do 31. 12. 2034,

– ☒ finančne posledice med letoma 2028 in 2034 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2028 in 203x za odobritve plačil.

¨ **Časovno neomejeno:**

– izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,

– ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna

☒ **Neposredno upravljanje** – Komisija:

– ☒ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije

– ☒ prek izvajalskih agencij

¨ **Deljeno upravljanje** z državami članicami

☒ **Posredno upravljanje**, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

– ¨ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo

– ☒ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (npr. UNESCO, OECD, Svet Evrope itd.)

– ☒ Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu

– ¨ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe

– ☒ subjektom javnega prava (npr. subjekti, v katerih je opravljena stebrna ocena)

– ☒ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva

– ☒ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščeni za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva (subjekti, v katerih je opravljena stebrna ocena)

– ¨ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu

– ¨ subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

Opombe

Program se bo izvajal v okviru neposrednega upravljanja (z deli, prenesenimi na Evropsko izvajalsko agencijo za izobraževanje in kulturo) ter v okviru posrednega upravljanja prek

mednarodnih organizacij (npr. UNESCO, OECD, Svet Evrope itd.) in drugih organov, v katerih je izvedena stebrna ocena, kar se je v prejšnjih večletnih finančnih okvirih izkazalo za uspešno.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

(41) Pravila za spremljanje in poročanje za ta program bodo usklajena z zahtevami iz Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti].

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Večina ukrepov programa se bo izvajala v okviru neposrednega upravljanja, delno pa bodo preneseni na Evropsko izvajalsko agencijo za izobraževanje in kulturo (EACEA). Sedanji način izvajanja se je izkazal za učinkovitega v predhodnih programih, stopnje napak za program Ustvarjalna Evropa pa so na podlagi predhodnih rezultatov za sedanji večletni finančni okvir trenutno nižje od 2 %. Financiranje se bo izvajalo z uporabo načinov izvajanja, ki jih ponuja finančna uredba, predvsem z nepovratnimi sredstvi in javnimi naročili, saj to omogoča boljšo prilagoditev ukrepov potrebam politike in večjo prožnost za ponovno prilagoditev prednostnih nalog, zlasti z nepovratnimi sredstvi. Nepovratna sredstva bodo v obliki dejanskih stroškov, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj, stroškov na enoto ali kombinacije teh. Uporaba lestvic stroškov na enoto in drugih poenostavljenih ukrepov bo zmanjšala število napak v zahtevkih za povračilo stroškov. Uporabljenih bo več ukrepov za omogočanje boljšega dostopa manjšim organizacijam ter za poenostavitev smernic in postopkov na podlagi finančne uredbe (glej zgoraj).

Neposredno upravljanje s strani Komisije bo omogočalo tudi vzpostavitev neposrednih stikov z upravičenci/izvajalci, ki so vključeni v izvajanje dejavnosti, ki služijo politikam Unije.

2.2.2 Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Program se sooča z enakimi tveganji kot drugi programi Komisije, namenjeni upravičencem, ki so po naravi različni. Nekateri upravičenci zlasti ne vlagajo ponovno prošenj ali nimajo obsežnih upravnih struktur. Tveganja so povezana predvsem s 1. zagotavljanjem kakovosti izbranih projektov in njihovega poznejšega tehničnega izvajanja; 2. tveganjem neučinkovite ali negospodarne uporabe dodeljenih sredstev, tako za nepovratna sredstva kot za javna naročila; 3. goljufijo.

Pričakuje se, da se bo večina teh tveganj zmanjšala zaradi: 1. skrbne zasnove razpisov za zbiranje predlogov; 2. smernic za vložnike in upravičence; 3. uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, kot so stroški na enoto, pavšalne stopnje in pavšalni zneski, ki se učinkovito uporabljajo v sedanjem večletnem finančnem okviru in so določeni v finančni uredbi; 4. uporabe korporativnih postopkov in sistemov za upravljanje predlogov in nepovratnih sredstev (npr. priročnik o nepovratnih sredstvih, e-nepovratna sredstva itd.), da se zagotovi popolna usklajenost z dobro prakso v vseh fazah življenjskega cikla nepovratnih sredstev in javnih naročil.

Kontrolno strategijo sestavljajo različni gradniki: 1. načrtovanje, ocenjevanje in izbira predlogov za zagotovitev, da se financirajo le najboljši predlogi; 2. podpisovanje in spremljanje sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev, ki so predmet predhodnega preverjanja na finančni in politični ravni; 3. naknadne revizije

na podlagi „strategije odkrivanja“, cilj katerih je ugotoviti največje možno število nepravilnosti z namenom izterjave neupravičeno izplačanih sredstev.

Deli programa se bodo še naprej izvajali prek Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA), ki uporablja enake korporativne postopke kot preostala Komisija.

Agencija EACEA uporablja letni načrt naknadnih revizij, ki zajema vse ukrepe in potrjuje stopnjo napak pod 2 % za sedanji večletni finančni okvir.

Agencijo EACEA trenutno nadzoruje njen usmerjevalni odbor, pri čemer sta GD za izobraževanje, mladino, šport in kulturo in GD za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo matična generalna direktorata za program Ustvarjalna Evropa, GD za pravosodje pa matični generalni direktorat za program CERV. Zagotovljeno je redno poročanje prek preglednic ter redni usklajevalni sestanki z matičnimi generalnimi direktorati.

2.2.3 Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Stroški kontrol programa znašajo približno 6 % plačil, ki jih je izvedla Komisija. Pričakuje se, da bo to ostalo stabilno ali se nekoliko zmanjšalo, če se bo uporaba poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov še dodatno razširila. Cilj upravljavskega in kontrolnega sistema je ohraniti pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku) pod 2-odstotnim pragom pomembnosti.

2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Odgovorne službe bodo svojo strategijo za boj proti goljufijam, ki je v skladu s strategijo Komisije za boj proti goljufijam (CAFS), še naprej uporabljale tako, da se med drugim zagotovi, da so njihove notranje kontrole v zvezi z bojem proti goljufijam popolnoma usklajene z navedeno strategijo Komisije ter da je njen pristop k obvladovanju tveganj za goljufije usmerjen k opredeljevanju primerov tveganja goljufij in ustreznih odzivov.

Strategiji na področju boja proti goljufijam tako agencije EACEA kot Komisije omogočata oceno tveganja goljufij, predvsem z ukrepi za preprečevanje nepravilnosti, ki se nato okrepijo v primeru odkritja goljufije. Tako matični generalni direktorat kot agencija EACEA bosta še naprej izvajala naslednje ukrepe: spremljanje centrov, spremljanje misij v skladu z opredeljeno strategijo spremljanja, jasne zahteve za poročanje v sporazumih o nepovratnih sredstvih z upravičenci, uvodna srečanja z novimi upravičenci, možnost ustavitve izplačila nepovratnih sredstev zaradi nepredložitve rezultatov ali neupoštevanja določenih pogojev financiranja, kot so tisti, povezani s komunikacijo.

Upravičenci se v primerih izključitve vnesejo v sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES), primeri pa se spremljajo v sodelovanju z uradom OLAF in Evropskim javnim tožilstvom (EJT).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk in potencialnih kandidatk	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
2	06 01 02 – Odhodki za podporo programu „AgoraEU“	nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
2	06 03 01 – Ustvarjalna Evropa – Kultura	dif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
2	06 03 02 – MEDIA+	dif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
2	06 03 03 – CERV+	dif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

– ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	2	

			Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
Odobritve za poslovanje										
Proračunska vrstica 06 03 01 – Ustvarjalna Evropa – Kultura	Obveznosti	(1a)	0,230	0,238	0,247	0,256	0,265	0,275	0,285	1,796
	Plačila	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Proračunska vrstica 06 03 02 MEDIA+	Obveznosti	(1b)	0,409	0,424	0,439	0,455	0,472	0,489	0,506	3,194
	Plačila	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Proračunska vrstica 06 03 03 CERV+	Obveznosti	(1c)	0,460	0,477	0,494	0,512	0,531	0,550	0,569	3,593
	Plačila	(2c)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
od tega: program06 03 03 01 – Državljani, enakost, pravice in vrednote	Obveznosti		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Plačila		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
od tega: 06 03 03 02 – Demokratična udeležba in pravna država	Obveznosti		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Plačila		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
od tega: 06 03 03 03 – sklop Daphne	Obveznosti		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Plačila		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov[39][40]										
Proračunska vrstica 06 01 02 – Odhodki za podporo programu „AgoraEU“		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Odobritve SKUPAJ	obveznosti	= 1a + 1b + 3	1,099	1,139	1,180	1,223	1,268	1,313	1,360	8,582
	Plačila	= 2a + 2b + 3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

Razdelek večletnega finančnega okvira	**4**	„Upravni odhodki“[41]

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

GD <EAC/CNECT/JUST>		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
• Človeški viri		37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	**259,490**
• Drugi upravni odhodki		1,523	1,538	1,553	1,569	1,585	1,602	1,619	**10,988**
GD <…….> SKUPAJ	odobritve	**38,593**	**38,608**	**38,623**	**38,639**	**38,655**	**38,672**	**38,689**	**270,478**

Odobritve iz RAZDELKA 4 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

39

40 Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

41 Potrebne odobritve je treba določiti na podlagi povprečnih letnih stroškov, ki so na voljo na ustrezni spletni strani BUDGpedie.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 4 večletnega finančnega okvira	obveznosti	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
SKUPAJ	plačila	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje (se ne izpolnjuje za decentralizirane agencije)

(42) Kazalniki izložkov in rezultatov za spremljanje napredka in dosežkov tega programa ustrezajo skupnim kazalnikom iz Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti].

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto **2028**		Leto **2029**		Leto **2030**		Leto **2031**		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. oddelek 1.6)						**SKUPAJ**	
	REALIZACIJE																	
⇩	vrsta[42]	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1[43]…																		
– realizacija																		
– realizacija																		

[42] Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest …).

[43] Kakor je opisan v oddelku 1.3.2 Specifični cilji.

– realizacija																	
Seštevek za specifični cilj št. 1																	
SPECIFIČNI CILJ št. 2 …																	
– realizacija																	
Seštevek za specifični cilj št. 2																	
SKUPAJ																	

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve upravne narave.

– ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITVE	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**2028–2034 SKUPAJ**
RAZDELEK 4								
Človeški viri	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	**259.4900,000**
Drugi upravni odhodki	1,523	1,538	1,553	1,569	1,585	1,602	1,619	**10,988**
Seštevek za RAZDELEK 4	**38,593**	**38,608**	**38,623**	**38,639**	**38,655**	**38,672**	**38,689**	**270.4780,000**
Odobritve zunaj RAZDELKA 4								
Človeški viri	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Drugi odhodki upravne narave	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 4								
SKUPAJ								

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.

– ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

IZGLASOVANE ODOBRITVE		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)								
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		182	182	182	182	182	182	182
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0	0	0	0
(Posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
(Neposredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)								
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		28	28	28	28	28	28	28
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo	– na sedežu	0	0	0	0	0	0	0
[XX 01 YY YY]	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0	0	0
(PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
(PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 4		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 4		10	10	10	10	10	10	10
SKUPAJ		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
[XX 01 YY YY]	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0	0	0
(PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0

(PU in NNS za neposredne raziskave)	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 4	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 4	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**

Osebje, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebje na voljo v službah Komisije	**Izredno dodatno osebje***		
		financirano iz razdelka 4 ali odobritev za raziskave	**financirano iz vrstice BA**	**financirano s pristojbinami**
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom	139	43	n. r.	
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)	25	3	10	

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	
Zunanji sodelavci	

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**

RAZDELEK 4								
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	**12,628**
Seštevek za RAZDELEK 4	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	**12,628**
Odobritve zunaj RAZDELKA 4								
Odhodki za IT za operativne programe (v okviru politik)	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	**59,500**
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 4	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	**59,500**
SKUPAJ	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**72,128**

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Pobuda je skladna s predlogom večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034.

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

– ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb

– ☐ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	Skupaj

Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

– ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.

– ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

  – ☐ za lastna sredstva

  – ☐ za druge prihodke

  – ☐ Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude[44]						
		leto **2028**	leto **2029**	leto **2030**	leto **2031**	leto **2032**	leto **2033**	leto **2034**
Člen …….								

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

[44] Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

4.1 Zahteve digitalnega pomena

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekti, na katere zahteva vpliva ali se nanje nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
Poglavje VI – člen 11	[…] Tehnična in upravna pomoč za izvajanje programa	Evropska komisija, upravičenci	Izvajanje programa z neposrednim upravljanjem nepovratnih sredstev	Digitalne rešitve
Poglavje V – člen 10	[…] tudi prek centrov programa, s čimer se krepijo doseg, prepoznavnost in razširjanje rezultatov programa.	Evropska komisija, nacionalni organi, upravičenci	Razširjanje	Digitalne rešitve
Poglavje II – člen 4(e)	[…] izboljšanje dokazne podlage z boljšim zbiranjem in analizo podatkov […]	Evropska komisija, izvajalske agencije, upravičenci	Z dokazi podprto oblikovanje politik, izvajanje programov in spremljanje; ocenjevanje	Digitalne rešitve, podatki
Poglavje III – člen 5(f)	Spodbujanje […] zbiranja in analize podatkov […]	Evropska komisija, izvajalske agencije, upravičenci	Z dokazi podprto oblikovanje politik, izvajanje programov in spremljanje;	Digitalne rešitve, podatki

			ocenjevanje	
Poglavje III – člen 6(f)	Osredotočenost na […] zbiranje in analizo podatkov ter razvoj skupnih standardov […]	Evropska komisija, izvajalske agencije, upravičenci	Z dokazi podprto oblikovanje politik, izvajanje programov in spremljanje; ocenjevanje	Digitalne rešitve, podatki

4.2 Podatki

Opis podatkov na visoki ravni, ki spadajo na področje uporabe, in vsi povezani standardi/specifikacije

Vrsta podatkov	**Sklici na zahtevo**	**Standard in/ali specifikacija (če je primerno)**
Države, organizacije, proračun, udeleženci in prednostne naloge na projekt	Poglavje VI, člen 11 Poglavje V, člen 10 Poglavje II – člen 4(e) Poglavje III, člen 5(f) in člen 6(f) Uredba (EU, Euratom) (202X-XXXX uredba o okviru smotrnosti)	orodje eGrants in podatkovne zbirke katerega koli izvajalskega organa v okviru programa

Usklajenost z evropsko strategijo za podatke

Pojasnite, kako so zahteve usklajene z evropsko strategijo za podatke.

Določbe iz predloga podpirajo interoperabilnost, ponovno uporabo in varno izmenjavo podatkov v skladu z evropsko strategijo za podatke.

Kadar se obdelujejo osebni podatki (npr. udeleženci), je to v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR). Arhitektura je usklajena tudi z direktivo o odprtih podatkih, saj so lahko ustrezni združeni neosebni podatki na voljo za ponovno uporabo raziskovalcem ali javnim organom.

Usklajenost z načelom „samo enkrat“

Pojasnite, kako je bilo upoštevano načelo „samo enkrat“ in kako je bila proučena možnost ponovne uporabe obstoječih podatkov.

Vzpostavljene nadzorne plošče so vir sledljivosti in ponovne uporabnosti podatkov, ki so na voljo iz izvajanja programa. Podatki izhajajo iz prijavnih obrazcev, končnih poročil ter po možnosti centrov programa.

Pojasnite, kako so novo ustvarjeni podatki najdljivi, dostopni, interoperabilni in ponovno uporabljivi ter kako izpolnjujejo visoke standarde kakovosti.

(43) Za specifične sklope programa bosta zagotovljeni sledljivost in ponovna uporabnost podatkov, ki so na voljo iz izvajanja programa. Podatki bodo evidentirani v dokumentih o življenjskem ciklu projekta in dostopni v skladu z določbami Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti] glede preglednosti informacij o uspešnosti in dosežkih programov prek portala enotnega vstopnega mesta.

Podatkovni tokovi

Vrsta podatkov	**Sklici na zahteve**	**Subjekt, ki zagotovi podatke**	**Subjekt, ki prejme podatke**	**Povod za izmenjavo podatkov**	**Pogostost (če je primerno)**
Države, organizacije, proračun, udeleženci in prednostne naloge na projekt	Poglavje VI – člen 11 Poglavje V – člen 10 Poglavje II – člen 4(e) Poglavje III, člen 5(f) in člen 6(f)	Upravičenci, centri programa	Splošna javnost Komisija Evropski parlament Svet Evropske unije	Uredba (EU, Euratom) [202X-XXXX uredba o okviru smotrnosti]: člen XXX (spremljanje) in člen XXX (poročilo o izvajanju ter naknadne ocene).	Uredba (EU, Euratom) [202X-XXXX uredba o okviru smotrnosti], člen XXX (spremljanje) in člen XXX (poročilo o izvajanju ter naknadne ocene).

	Uredba (EU, Euratom) [202X-XXXX uredba o okviru smotrnosti]			Redno poročanje o programu	

4.3 Digitalne rešitve

Digitalna rešitev	Sklici na zahteve	Glavne predpisane funkcionalnosti	Odgovorni organ	Kako je poskrbljeno za dostopnost	Kako se upošteva možnost ponovne uporabe	Uporaba tehnologij umetne inteligence (če je primerno)
Digitalna rešitev št. 1 – platforma za neposredno upravljanje nepovratnih sredstev	Poglavje VI – člen 11	Neposredno upravljanje sredstev	Evropska komisija	V skladu s standardom Komisije	//	Platforma uporablja umetno inteligenco, kadar je to ustrezno, in pri tem upošteva previdnostno načelo.
Digitalna rešitev št. 2 – platforma(-e) za razširjanje	Poglavje V – člen 10	Razširjanje rezultatov programa	Evropska komisija	V skladu s standardom Komisije	//	Platforma uporablja umetno inteligenco, kadar je to ustrezno, in pri tem upošteva previdnostno načelo.

Digitalna rešitev št. 1 – platforma za neposredno upravljanje nepovratnih sredstev

Digitalna in/ali sektorska politika (kadar se uporablja)	Pojasnilo o usklajenosti
Akt o umetni inteligenci	Evropska komisija bo pri uporabi umetne inteligence zagotovila skladnost z aktom o umetni inteligenci.
Okvir EU za kibernetsko varnost	Brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 Evropska komisija zagotovi varnost, integriteto, avtentičnost in zaupnost podatkov, ki so bili zbrani in shranjeni za namen te uredbe.
eIDAS	Ni relevantno
Enotni digitalni portal in IMI	Ni relevantno
Drugo	//

Digitalna rešitev št. 2 – platforme za razširjanje

Digitalna in/ali sektorska politika (kadar se uporablja)	Pojasnilo o usklajenosti
Akt o umetni inteligenci	Evropska komisija bo pri uporabi umetne inteligence zagotovila skladnost z aktom o umetni inteligenci.
Okvir EU za kibernetsko varnost	Brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 Evropska komisija zagotovi varnost, integriteto, avtentičnost in zaupnost podatkov, ki so bili zbrani in shranjeni za namen te uredbe.
eIDAS	Ni relevantno

Enotni digitalni portal in IMI	Ni relevantno
Drugo	//

4.4 Ocena interoperabilnosti

Ni relevantno

4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju

Opis ukrepa	**Sklici na zahteve**	**Vloga Komisije** (če je relevantno)	**Subjekti, ki jih je treba vključiti** (če je relevantno)	**Pričakovana časovnica** (če je relevantno)